

Adalet ve özgürlük için yakılan ateşler büyüyor!

Mayıs'ta isyan başkadır!

Kapitalizmin can çekişiyor ve kendisiyle birlikte bütün insanlığı topyekün bir yokoluşun eşiğine getiriyor. Dünya yeni savaflara, isyanlara ve devrimlere gebe... Bu doğumu yapacak olan ise "insan"ın kendisi...

- Seçim günlerini geride bıraktık, şimdi önümüzde 1 Mayıs 2009 var. Emekçiler ve ezilenler, kapitalizmin krizinin etkisi altında işsizliği ve yoksulluğu daha derinden yaşarken, toplumsal öfke için için birikiyor.
- Sermaye cephesinde kesintisiz bir hazırlık sürüyor. Emperyalist metropoller G-20'yle ortak tutum almaya çalışırken, NATO toplantılarında saldırı güçlerini reorganize ediyor. Bütün hazırlıklar emekçilerin, ezilen halkların ve yoksulların kaçınılmaz isyanını bastırabilmek için... Yunanistan'da çakılan ilk kıvılcımlar şimdi Fransa ve İngiltere'ye sıçradı. Son büyük kavganın ayak sesleri işi-

tiliyor. Kapitalizmin bizlerden çaldığı özgürlüğü ve adaleti ondan koparıp almak için tek tek yakılan ateşlerin dumanları tütüyor ve ülkemizde de toplumsal tepki kimi kıvılcımlar biçiminde karşılığını arıyor.

- Kapitalizm sancılar içinde can çekişirken, dünya yeni savaflara, isyanlara ve devrimlere gebe... Bu doğumu yapacak olan ise yine "insan"ın kendisi... Marks'ın mezar taşında yazan "İnsanım insani olan hiçbir şey bana yabancı değildir" sözleri bizi göreve çağırıyor. İnsanlığı, kendisiyle birlikte yokoluşun eşiğine getiren kapitalizmi yıkmak ve sosyalizmi kurmak bizlerin ellerinde...

BU KRİZ KİMIN KRİZİ?

Halkın vergileriyle devlet hazinelerinin kasalarına dolan trilyonlarca dolar, batmakta olan dev küresel şirketlerin kasalarına aktarılmasına rağmen, halen kriz sürüyor ve hatta daha da derinleşme eğiliminde. [sayfa 3-4](#)

1 MAYIS'TA ALANLARDAYIZ!

2009 1 Mayıs'ı, ekonomik krizin emekçileri işsizlik ve yoksulluğun ağır etkisi altına aldığı günlere rastlıyor. Devlet ise emekçilerin öfkesini dindirmek için "bayram hamlesi"yle göz boyamaya ve 1 Mayıs'ı tarihsel anlamından soyundurmaya çalışıyor. İstiyor ki "aynı gemideyiz" edebiyatı 1 Mayıs'ta da

yapılsın. Ama yok öyle yağma, 1 Mayıs işçi sınıfının "birlik, dayanışma ve mücadele" günüdür. Ve 2009 1 Mayıs'ı emekçiler, ezilenler ve biz gençler için, kapitalist vurguncularından hesap sorma, özgürlük ve adalet için sokaklara çıkma günüdür! [sayfa 2](#)

GENÇ-SEN'İ AYAĞA KALDIRMAK

Ülkemiz ve dünya genelinde zorlu mücadele günleri bizi bekliyor. Kapitalistler her adımlarında krizin bedelini emekçilere ve yoksullara ödetmek üzere hamle yapıyorlar. Hak ve özgürlüklerimize dönük saldırıların daha da yoğunlaşacağını kestirmek güç değil. Öğrenci Gençlik Sendikası Genç-Sen bir dönemi daha geride bırakırken, yeni dönemin çetin görevlerine kendini hazırlamakla yükümlüdür. Peki durumumuz nedir? Neleri tartışmaktayız? Kısa bir değerlendirme yapmakta fayda var. [sayfa 7](#)

1 MAYIS'TA ADALET ve ÖZGÜRLÜK İÇİN MÜCADELEYE!

Sistemin amacı, 1 Mayıs Bayramlarında geleneksel "sınıfsız, imtiyazsız toplum", "Türkiye'de sınıflar yoktur halk kitlesi vardır" söylemini kutlamaktır. İşçiler ve patronların kucaklaştığı, işçilerin patronların eteklerini öptüğü 1 Mayıs düşünülemez. 1 Mayıs sermayeye karşı işçilerin, tüm ezilen kesimlerin ve Kürt halkı başta olmak üzere bütün ülkemiz ezilen halklarının, adaleti ve özgürlüğü haykırdığı, Birlik, Mücadele ve Dayanışma günüdür!

1 üm dünyayı sarsan ekonomik kriz, bankalar ve otomotiv sektörü derken, diğer sektörlerde de etkisini her geçen gün arttırmaya başlıyor. İşten çıkarmalar, süresiz izinler ve kapısına kilit vurulan fabrikalar her geçen gün artıyor. Kâr peşinde koşan patronlar ise, üretimden kaçıp, işletmelerini kapatıp, daha kârlı yatırım alanlarına yöneliyor yahut kendi sıcak ve güvenli mülkleri içine çekilip, düşük kazançlı ve riskli günlerin geçmesini bekliyorlar. Ancak işçi ve emekçilerin geçinmek için çalışmaktan başka güvencesi emek gücünden başka mülkü yok. Kriz halka işsizlik ve yoksulluk biçiminde yansıyor ve toplumsal gerilim yükseliyor.

Başta Amerika olmak üzere, dünyanın merkez kapitalist ülkelerinde burjuva ekonomistlerinin, kriz hakkındaki en iyimser görüşleri bile aydınlık bir tablo çizmeye yetmiyor. Henüz krizin dibi görüldüğü öngörüsü de yapılamıyor.

Türkiye açısından da durum pek farklı değil. İşsizlik sıralamasında dünya çapında şimdiden ikinci ülke konumunda. Daha önce yaşadığımız "Anayasa Krizi"nde oluşan bunalımlı ruh hali, daha da ağırlaşarak geri dönecek. Patronlar, her fırsatta krizin faturasını işçilere, emekçilere ve yoksullara yükleyecek taleplerle karşımıza çıkıyorlar. İşçi cephesindeyse, işten atılmaları karşı direniş, işyerini terketmeme ve işgal eylemleri örgütlenerek, emekçilerin toplumsal alternatifine işaret edilirken, krizden çıkışın "gerçek yolu" gösteriliyor.

SEÇİMLERLE BAŞLADIK 1 MAYIS'TA DEVAM EDİYORUZ!

29 Mart seçimlerinde, hepsi birbirinin aynısı olan sistem partileri karşısında, ezilenlerin ve emekçilerin devrimci demokratik alternatifini üretmeye çalışırken şimdi 1 Mayıs yaklaşıyor. Seçim sürecinin yoğun politik atmosferini soluyan, işçiler, emekçiler ve ezilenler şimdi kendi talepleri ve gündemleri etrafında 1 Mayıs'a, eylemlere, mücadeleye ve kutlamalara hazırlanıyor.

Seçim sonuçlarının ardından ortaya çıkan tablo, iktidarı zor günlerin beklediğine işaret etmişti. Derinleşen kriz koşulları, Kürt halkının ve emekçilerin ciddi "uyarı" sı, insanlarda oluşmaya başlayan huzursuzluk, bu yılki 1 Mayıs'a yine özel bir önem atfediyor.

İşçilerde ve emekçilerde oluşan tepki ve hareketlenme, bir alternatif arayışını beraberinde getiriyor. Gün, meydanlarda işçilerin birliğini ve halkların kardeşliğini haykırma günüdür.

İŞÇİ DÜŞMANI AKP "BAYRAM"LA AKLANAMAZ

Şüphesiz AKP hükümeti toplumsal tepkiyi ve seçimlerde aldığı uyarıyı göz ardı etmemektedir. 1 Mayıs'ı "Emek ve dayanışma bayram"ı ilan ederek işçi sınıfına hoş görünme çabasıdadır. Sistemin tüm bu girişimleri göz boyamaya, tepkiyi yatıştırmaya yöneliktir. Taksim Meydanı polis bayramlarına açıktır ve hala işçilere ve emekçilere kapalıdır. Bayram ve tatil için adım atılsada Taksim Meydanı için somut bir adım atılmamıştır.

Ayrıca AKP'nin kriz sürecinde sermayeyi kurtarmaya yönelmiş ve bedeli yine yoksul halkın üzerine yıkacak yasal düzenlemeler yapmıştır. Aynası iştir kişinin lafa bakılmaz... Ekmek davasından olaylara bakınca kimin ne olduğu açıkça görünür, kim işçinin yanındadır, kim değildir? AKP işçi düşmanlığını krizin bedelini işçilere ödetilmesine çanak tutarak yapmaktadır. İşçilere düşmanlığını, alanları işçilere kapatan polis rejimiyle yapmaktadır. İşçi düşmanlığını, işsizlik sigortasını sermayeye peşkeş çekmek hesabıyla, asgari ücrete yaptığı zam oranıyla, zenginlerden aldığı düşük vergiler ve yine zenginler için çıkarttığı vergi aflarıyla yapmaktadır.

1 MAYIS BAYRAMI SERMAYEYE KARŞI MÜCADELE GÜNÜDÜR!

Devletin 1 Mayıs'ın Bayram ilan edilmesi hamlesi ise işçi hareketini uysallaştırmak amaçlıdır. Hele ki kriz sürecinde

emekçilerin karşı karşıya olduğu kapsamlı saldırılar dikkate alındığında, "1 Mayıs Bayramı" hamlesinin, sınıf hareketinin direncini kırmak, emek güçlerini sisteme yedeklemek, minnetle bağlamak amaçlı olduğu görünür.

Sistemin amacı, 1 Mayıs Bayramlarında geleneksel "sınıfsız, imtiyazsız toplum", "Türkiye'de sınıflar yoktur halk kitlesi vardır" söylemini kutlamaktır. İşçiler ve patronların kucaklaştığı, işçilerin patronların eteklerini öptüğü 1 Mayıs düşünülemez. 1 Mayıs sermayeye karşı işçilerin, tüm ezilen kesimlerin ve Kürt halkı başta olmak üzere bütün ülkemiz halklarının, adaleti ve özgürlüğü haykırdığı, Birlik, Mücadele ve Dayanışma günüdür!

ÖZGÜRLÜKÇÜ GENÇLİK İŞÇİ SINIFIYLA OMUZ OMUZA 1 MAYIS'A...

Gerek 1 Mayıs'ın işçi sınıfı açısından tarihsel önemi ve mevcut politik atmosferdeki yeri açısından, 1 Mayıs 2009 bir dönüm noktası olma özelliği taşıyor. Geçmişte de pek çok 1 Mayıs'ın gerek nicelik, gerekse nitelikçe tarihte önemli eşikler halinde aldığını biliyoruz. Bu yılki 1 Mayıs da arkasına alacağı rüzgârla işçi sınıfı mücadelesinin yükseleceğini müjdeleyen bir eşğin habercisi olabilir.

Gençlik mücadelemiz açısından, mevcut duruma yaklaşımımız da aynı paralellikte olmalıdır. 68'de Denizlerin yükselttiği öğrenci mücadelesinin okullardan sokaklara taşıkça değer kazandığını ve sistemden kopuştuğunu biliyoruz. Biz de alternatif bir lise ve üniversite mücadelesinin, daha köklü bir mücadeleyi ve hedefine yaklaştıkça karşısında işçi sınıfıyla ortak düşmanımız olan sermayeyi çıkaracağını belirtmiştik sık sık. İşte 1 Mayıs'lar bunu bilince çıkaracağımız yegâne günlerden biridir.

1 Mayıs 2009'da Özgürlükçü Gençlik olarak alanlarda, adalet ve özgürlük için sloganlarımızı haykırarak, işçilerle omuz omuza bu birlik, mücadele ve dayanışma gününü bir direniş bayramına çevireceğiz!

1

Kapitalizm kendi tarihinin en derin krizlerinden birinin içinde çırpınıyor.

h

alkın vergileriyle devlet hazinelerinin kasalarına dolan trilyonlarca dolar, batmakta olan dev küresel şirketlerin kasalarına aktarılmasına rağmen, halen kriz sürüyor ve hatta daha da derinleşme eğiliminde.

1973 petrol krizi sonrasında sürece yayılarak yeryüzünde uygulanan neo-liberal ekonominin mimarları ve onun özellikle 90'lar da Sovyetlerin dağılmasıyla son 20 yılda şişinerek gezinmekte olan siyasal aktörleri panik içindeler. O hiç unutamadıkları 1929 yılına şimdi de 2008 eklendi ve dünyanın 1930'lu yılların 2. Dünya Savaşı'yla sonlanan kabus yıllarına benzeyen bir dönemin içine girmesi ihtimali kuvvet kazanıyor.

2

Sistemin akıl hocaları bize hikayeler anlatıyor.

b

azı açgözlüler varmış doymak bilmezlermiş ya da kötü spekülasyonlar üretimden kopuk vurgunculuk yapıyormuş veya yöneticilerimiz uyuyormuş da zamanında önlem alamamışlar...vd. Sizin anlayacağınız kapitalist sistemin kendisinde bir sorun yok. Bazı yetersiz yöneticiler ve kötü kapitalistler işlerin bu noktaya gelmesine sebep olmuşlar. Dirayetli ve güçlü yöneticilerle spekülasyon yapmayıp üretime sevdalanan iyi kapitalistler başımıza geçerse kriz uçup gidecektir.

Evet, bir açgözlülük vardır, üretimden kopuk spekülasyonlar dünya ekonomisini dört yandan sınımsız kuşatmıştır. Ama, bunlar bazı "kötü" insanların "yanlış" işleri değil, sistemin yapısal özelliklerinin ürettiği sisteme içkin ve yapısal gerçekliklerdir.

3

Peki, sorun sadece yeteneksizlik, açgözlülük ve kötü niyetle açıklanabilir mi?

k

arl Marx olup bitenin temel sebeplerini sistemin temel yapısal eğilimlerine bağlamıştı ve hayat onu kapitalizmin tarihi boyunca defalarca doğruladığı gibi, yaşadığımız güncellikte de bir kez daha doğruluyor.

Kapitalizmin en temel özelliklerinden biri, anarşik ve rekabetçi yapısıdır. Bütün sistem anarşik ve rekabetçi bir zeminin üstünde hareket eder. Her sermaye grubu kendini büyümeye kilitlenmiştir ve birçok sermaye grubunun ortak hareketini kapsayan sistem sürekli olarak kendini zorlayan, krizlere sokan sonuçlar üretir. Toplumsallaşan üretim düzeninde kararların -kapitalizmin anarşik ve rekabetçi yapısının ürünü olarak- tek tek kapitalistler tarafından, birbirinden habersiz olarak veriliyor olması, krizlerin alt yapısını oluşturur.

Sözgelimi, işçi ücretlerini düşürerek işçiden koparıp aldığı artı-değeri arttırmak isteyen kapitalistler, evet bu yolla artı-değeri arttırdılar, ama aynı zamanda emekçilerin alım gücünü de düşürdükleri için mallarını satıp kârlarını ceplerine atamazlar. Satılmadığı için elde kalan mallar, birçok kapitalistin iflasiyla sonuçlanan devrevi krizler yaratır.

Başka ve daha derinden bir yapısal

kriz dinamiği de, azalan kâr oranlarının belli bir eşiği aşmasının sonucunda çıkar. Ki, şimdiki güncel kriz, tam da bu yapısal eğilimin sonucunda yaşanıyor.

Sözgelimi, birbirleriyle sürekli rekabet içinde olan kapitalistler, kendi mallarını pazarda rakiplerinden daha ucuza satarak inisiyatif almaya çalışırlar. İlk akla gelen işçi ücretlerini düşürerek maliyetleri düşürmektir. Ancak bunun hem doğal (nihayetinde işçinin üretim yapabilmesi için yaşaması ve bunun için de belli bir ücret alması lazımdır) sınırları vardır ve hem de esas olarak, işçiler sınıf mücadelesi vererek sermayenin sömürüsüne bir sınır koyar ve ücretlerini sürekli yükseltmeye çalışırlar.

İşte bu noktada, kapitalist başka bir yola başvurur; emeğin verimliliğini yükseltmekle aynı zaman içinde işçinin daha fazla ürün vermesini sağlamaya çalışır. Birtakım üretim organizasyonları (Fordist, Taylorist, Post-Fordist) dışında, emeğin verimliliğini yükseltmenin yolu, onun kullandığı makineleri geliştirmektir. İşçi aynı emeği harcayarak daha gelişmiş makinede çalışır ve daha fazla ürün üretir. Ama bu durum süreklileşince, ki her buluş rakiplerce taklit edilir ve yeni buluşlar zorlanır, makineler ve giderek otomasyona yapılan yatırım git-

tikçe artar.

Sonuçta işler öyle bir noktaya gelir ki, sermaye açısından yatırım masrafları içinde değişmeyen sermayeye (özellikle makineler) yapılan yatırım, değişen ve asıl artı-değeri yaratan sermayeye (işgücüne) yapılan yatırımın çok üstüne çıkmaya başlar. Geçtiğimiz on yıllarda herhangi bir araba sanayiine girmenin değişmeyen sermaye yatırımının milyarlarca dolara ulaştığı yazılıyordu. İşte, bu kadar yüksek değişmeyen sermaye yatırımı, kâr oranlarının düşme eğilimi yasasını kapitalist sistemin temel yapısal özelliklerinden birisi haline sokar.

Dünya kapitalist sistemi, 1973 petrol kriziyle başlayan bir süreç içinde kâr oranlarındaki düşmenin baskısı altındadır. Bu durumda üretim, çekici/kâr getirci olmaktan giderek çıkmakta, kâr, üretim dışındaki alanlarda aranmaktadır.

Kapitalist sistem içine düştüğü krizden çıkabilmek için bir dizi önleme başvurdu ve yeni kâr kaynakları yaratmaya çalıştı. Sözgelimi, kamusal alanı tasfiye etmeye yöneldi ve kamu hizmetleri özelleştirilerek sermaye birikim alanlarına dönüştürüldü. "Dış borç" adı altında dünyanın geri kalan coğrafyalarını emperyalist metropollere bağlayan bir yeni

sömürü ağı kurularak, o bölgelerin zenginlikleri merkezlere aktarıldı. Sanayi üretimi işçi ücretlerinin çok düşük olduğu geç kapitalistleşmiş ülkelere kaydırıldı. O arada, şimdi çok konuşulan küresel ve anlık işleyen bir finans ağı kurularak, büyük vurgunların önü açıldı. O ağ üzerinde bin bir türlü biçime bürünen ve "türev piyasa" süslü ismi verilen kumar ekonomisi oynatıldı. O "türev piyasalarla" üretimle ilgisiz olarak üretilen para, üretimin yarattığının 10 (on) misline kadar zıpladı. Ve zaten şimdi, bir yönüyle de, o aradaki açık kendisini dışa vurdu.

İşçi ücretleri düşürüldü, sendikalar işlevsiz hale getirildi, sosyal haklar büyük oranda tasfiye edildi.

Yukarıda saydığımız ve saymadığımız önlemlerin hepsi, emperyalist metropollerde yapılan görüşmelerle kararlaştırılan bilinçli pratiklerdir ve amaçları düşen kâr oranlarının sermayeye verdiği hasarı başka yollarla gidermeye yöneliktir. Evet, bir açgözlülük vardır, üretimden kopuk spekülasyonlar dünya ekonomisini dört yandan sınımsız kuşatmıştır. Ama, bunlar bazı "kötü" insanların "yanlış" işleri değil, sistemin yapısal özelliklerinin ürettiği sisteme içkin ve yapısal gerçekliklerdir.

CAN ÇEKİŞEN KAPİTALİZM

4

Krizin sonucunda sanki mutlak bir güce sahipmiş gibi gözükten dev küresel bankalar çöküverdi, bazıları da sırada bekliyor. Ama, kriz orada durmadı, hızla sanayi şirketlerine sıçradı ve birçoğu iflas etti. Kalanlara aktarılan trilyonlarca dolarlık kamu zenginliğine rağmen onlar da sarsılıyorlar ve içlerinden bir kısmının yıkılıp gideceği çok belli.

Krizin emekçilere dönük yüzü her ay

yeni zirveler yapan işsizlik ve hızla daha derine inen yoksulluktur. Devam eden üretim alanlarında ise, çalışma koşulları kriz bahanesiyle sürekli olarak daha ağırlaştırılıyor. İşçi sınıfıyla sermayenin yürüttüğü sınıf savaşının sonucunda kazanılmış yasal haklar sürekli budanıyor. Sendikalar tasfiye edilerek işçilerin sermayeye karşı ekonomik-demokratik mücadelesinin ortak örgütlenme alanı yok edilmeye çalışılı-

yor. İşçi ücretleri düşürülürken çalışma saatleri arttırılıyor ve yetmiyor, iş günündeki çalışmanın yoğunluğu da sürekli arttırılıyor.

Ve zaten, yasal olmayan (kural dışı) çalışma alanları, fazlasıyla geniş bir alanı kapsıyor. Kural dışılık kural haline gelmiş durumda. Kıdem tazminatı ve sigorta gibi yaşamsal öneme sahip kazanılmış haklar sessiz sedasız ortadan kaldırılıyor.

Neo-liberal politikalarla özelleştirilen kamu hizmetleri, ulaşım, eğitim ve sağlık alanlarında kalan kamu kuruluşları da bir yandan özelleştirilirken aslında bedava olması gereken bu hizmetlerden alınan ücretler sürekli arttırılarak yoksulların bu hizmetleri alması engelleniyor. Bu en temel yaşam alanları, artık tamamen sermayenin hizmetine verilmiş durumda ve sermaye birikim alanları haline dönüştürüldüler.

Şimdi en meşru olan şey, geleceği olmayan kapitalist sisteme karşı yerel ve küresel direnişlerdir. O direnişlerin kriz içindeki sistemi etkileme gücü, şimdi her zamankinden daha fazladır.

5

1973'ten itibaren kâr oranlarındaki azalmanın baskısı altında sıkışan kapitalizm, 11 Eylül'ü bahane ederek başlattığı emperyalist saldırıyı daha da genişletmeye yöneliyor. Şimdiki kriz ve kriz koşullarında yoğunlaşan dev küresel emperyalist bloklar arası rekabet, süregiden savaşı yeryüzünün başka alanlarına da yayılmaya ve kaçınılmaz olarak şiddetini arttırmaya zorlayacaktır.

Sözümüne "barışçı" Obama'nın işleyen dev emperyalist çarkların istemlerini yerine getirmekten başka yolu yok. Anlaşılan, O bu savaşı Bush'tan (nasıl olacağı) daha "kibarca" yürütecek. O "hoş" ve "kibar" görünümüne daha şimdiden Afganistan-Pakistan hattında savaş bulutlarının toplandığı gerçeğini görmemize engel olmamalıdır. Ve gene, Kafkasya ve Güney-doğu Afrika'da yeni savaş alanı adayları olarak sivriliyor.

Büyük gürültülerle ve güya "kurtarıcı" olarak toplanan G-20'lerin Londra toplantısından, ciddi hiç bir karar çıkaramadılar. Tam tersine, herkesin panik içinde

olduğu ve "Gemisini kurtaran kaptandır" gerilimiyle, hepsinin kendi çıplak çıkarlarının peşinde koştuğu netçe gözükte. Eh, sistemin anarşik ve rekabetçi yapısının sistemin siyasal örgütleri olan devletlere yansımından daha normal ne olabilir? "Her koyun kendi bacağından asılır" demezler miydi?

Üstelik, aynı G-20 toplantısı, emperyalist bloklar arasındaki çıkar farklılıklarının sivrildiği ve keskinleşme eğiliminde olduğunu da gösterdi. ABD-İngiltere ve Almanya-Fransa saflaşması netleşirken, Rusya ve Brezilya'nın daha fazla "pay" peşinde oldukları, Çin'in ise daha ileri giderek bir dünya hegemonyasının ilk denemelerini yapmaya başladığı ve "denge"ler kurarak kendi liderliğinin zemininin ilk taşlarını yerleştirmeye çalıştığı gözükte.

Yeryüzü, emperyalist-kapitalist sistemin anarşik ve rekabetçi yapısının istemlerinin zorlamasıyla sürekli ve yaygın bir savaş ortamı oluyor.

6

Kapitalizm kendi tarihinin son yıllarında yeryüzünü tam bir cehenneme dönüştürerek ve yapabilirse kendisiyle beraber insanlığı da yok oluşturma sürüklüyor. O'nun artık bir geleceği yok. Sadece şimdiki kriz değil, kendi yapısallığının ürettiği başka toplumsal ve coğrafi gerçekler de, kapitalizmi yok oluşturma itiyor.

Şayet sırf ve sadece devletlerin kasalarındaki halkın zenginliklerinin sermayenin kasalarına aktarılmasıyla krizde bir rahatlama sağlarsa (ki, şimdiye dek böyle bir sonucun yanına bile yaklaşamadılar) sadece kısa bir "mola" vermiş olacaklar ve kriz şimdiki aratır şiddette yeniden geri dönecektir. Sistemin hastalığı "aspirin" tedavileriyle geçiştirilemeyecek kadar derindedir.

Öte yandan, işsizlik, kapitalizm açısından artık kalıcı ve çözümü imkansız bir soruna dönüşmüştür. Ve bu durum, sadece yarattığı yoksulluk ve toplumsal huzursuzluk ve giderek isyan patlamalarının yaratacağı sürekli istikrarsızlık açısından değil, ama aynı zamanda, başta artı-değerin toplumsal realizasyonunda (en basit haliyle malların satılmamasıyla) oluşturacağı sorunlar olmak üzere, yaratacağı bir dizi ölümcül gerilimle sistemi zorlayacaktır.

Sermayenin karşılıksız sömürceği bir

sonsuz kaynak olarak görüp en çıplak soygunlarını yürüttüğü doğa "ana"ımız da, bu çılgınca saldırının bozduğu dengeleriyle son on yıllarda sermayenin yeryüzündeki varlığına ve hareketine kalıcı sınırlar çiziyor. Şimdiki tüketim çılgınlığının sürmesine imkan yok. Ki, sermayenin sürekli genişleyen yeniden üretim devreleri o çılgınca tüketimin daha da büyümesini talep ediyor. Evet, insanların gerçek ihtiyaçlarına değil, sırf ve sadece sermayenin büyüme eğiliminin istemlerine göre oluşan mevcut kapitalist üretim organizasyonunun kendisini sürdürmesine, doğa "ana"ımız, kalıcı sınırlar çiziyor ve bu sınırlar gittikçe belirginleşiyor.

İşte, kapitalizm geleceksiz. Ancak, elindeki muazzam olanaklarla ömrünü biraz daha uzatmaya çalışıyor ve uzattığı oranda da insanlığın geleceğini de tehlikeye sokuyor.

Geleceksizlik kapitalizmin bugününü de gerilime sokuyor ve günlük düzeyde dahi kapitalist toplumsal yaşam gittikçe bir gerginlikler, çatışmalar, sıkışmışlık ve hatta panik halinin egemen olduğu bir konuma yerleşiyor. Bu durum, sistemin toplumsal meşruiyetini sürekli kemiren bir somut-tarihsel gerçeklik olarak sürekli yol alıyor, sistemin içini oyuyor.

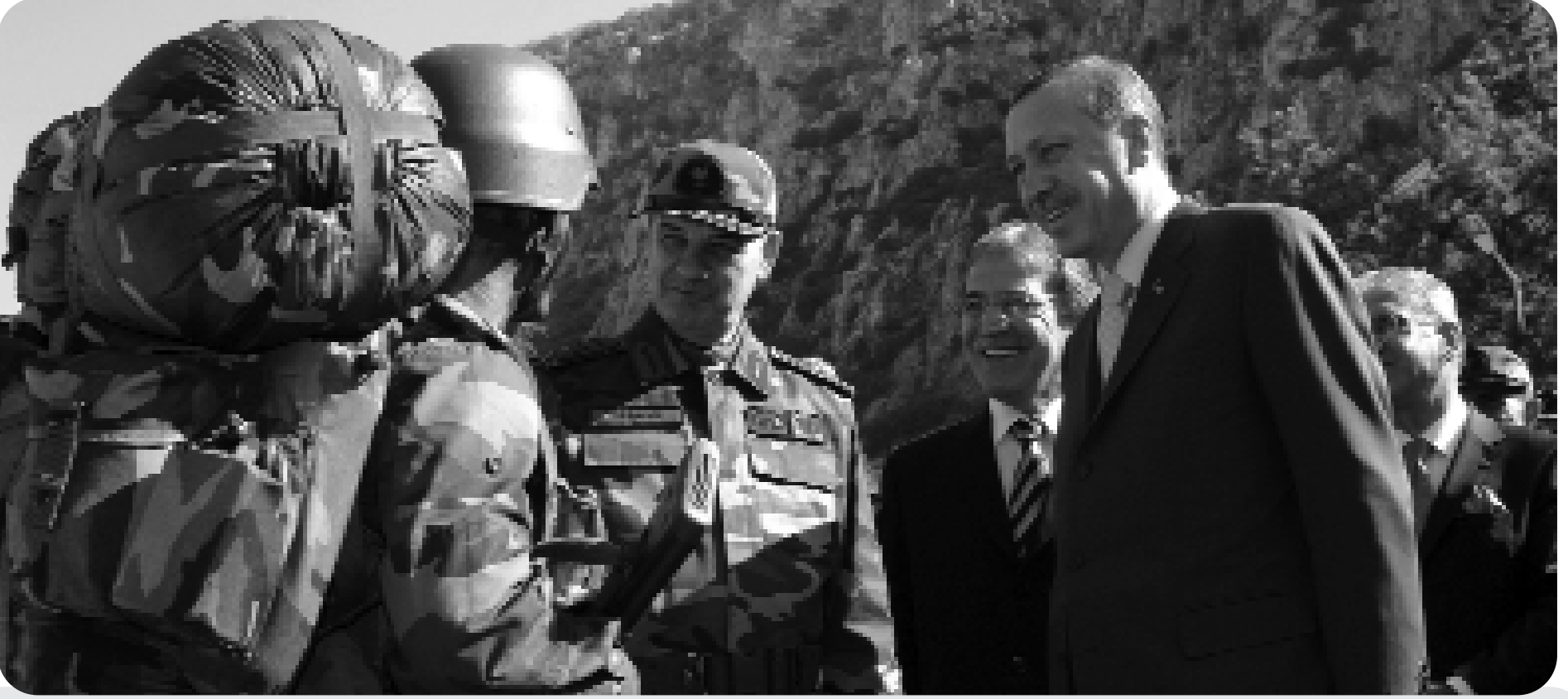
7

Ancak mevcut krizin kendiliğinden kapitalizmi yıkması beklenmemelidir. Sistem, elindeki muazzam olanaklarla krizini yumşatabilir ya da kriz içinde yaşamaya toplumu alıştırtabilir ve hatta bir biçimde krizden çıkışta yapabilir, elbette bir yeni krize kadar. Ancak, artık onun geleceği yok ve ömrünü uzattığı her an insanlığın geleceğinden çalınıyor ve giderek insanlığın yeryüzünde yaşama hakkını kaybetmesi riskini yaratıyor.

Şimdi en meşru olan şey, geleceği olmayan kapitalist sisteme karşı yerel ve küresel direnişlerdir. O direnişlerin kriz içindeki sistemi etkileme gücü, şimdi her zamankinden daha fazladır. Dünya tarihinin içinde bulunduğumuz tarihsel kavşağı, insan iradesine, hayallerine ve becerisine her zamankinden daha fazla inisiyatif ve belirleme gücü veriyor.

17 Nisan 2009

SEÇİMLER ve SONRASI

2 009 Yerel seçimleri AKP'nin hükümetinin siyasal ve ekonomik programını oylanması biçiminde gerçekleşti. Sonuç olarak 2. AKP Hükümeti kitleler nezdinde ilk uyarısını aldı. Ancak bu uyarının ne kadar ileriye gideceği ve sistem partilerinin bütününe ve sistemin kendisine yönelik devrimci bir hamleyle dönüşüp dönüşmeyeceği sorusunun cevabı bizim de içinde yer aldığımız özneler tarafından belirlenecek.

Diğer yandan AKP'nin çöküşe geçtiği yahut sistem tarafından geri itileceği söylenemez. Yerel seçim sonuçlarının belirleyemeyeceği bazı şeyler vardır. İktidar içinde kurulan kimi dengeler henüz sürmektedir ve seçim sonuçları şu durumda bunun üzerinde çok da etkili olamaz. ABD ile bölgesel işbirliği ve Türkiye'nin Ortadoğu ve Asya'da taş-

resel sermayeyle entegre olan ve tekeller arasındaki yerini alan Anadolu burjuvazisi için AKP kendilerinin siyasal alandaki vazgeçilmez gücüdür. Ayrıca AKP'nin tabanının, bu seçimlerde yüzde 39 gibi bir stabilizasyonu kordüğünü da görmek gerekir.

CHP kaybettiği bazı bölgeleri ve sahil kesimlerini tekrar kazandı. Kendisine biçilen görev ise, sosyal demokrasinin bildik misyonu olan "emniyet sübabı olma" rolüdür. Kriz ortamında CHP'yi ve parlatılan kimi isimlerini, emekçiler ve patronlar arasında arabulucu olarak karşımızda görürsek şaşırılmayalım. Ayrıca CHP'nin Büyükşehir'lerde belli tekel grupları ve devletin bazı kesimleri tarafından açıkça destek gördüklerini de vurgulamak gerekir.

MHP İç Anadolu'yu AKP'ye kaptırsa da Ege'de güçlenerek çıktı. Bölgede

Bu seçimlerde iktidar çevresinde oluşan rant alanının, dışında kalan yoksul Müslümanlığın, Saadet Partisi'ne yollandığını söyleyebiliriz. SP'deki toparlanmanın açıklaması, Numan Kurtulmuş eliyle, yoksul Müslümanlığı örgütleyecek hamlelerin yapılmasıdır. Davos'taki "one minute" çıkışı bunu önlemek amaçlıdır. Kapitalizmin küresel krizinin faturasının emekçilere ve küçük esnafa ödetilmesi ve

DTP, Kürt illerinde seçimlerden başarıyla çıktı. Devletin bütün olanaklarıyla AKP'yi desteklemesine rağmen mücadele kazanıldı. "2. Zap başarısı" olarak anılan süreç, ABD, AKP ve Ordu uzlaşısı zemininde yürütülen tasfiye planına boyun eğilmeyeceğinin işareti oldu. Özellikle Van'ın, Iğdır'ın, Siirt'in alınması, Diyarbakır'da AKP'nin ezilmesi, Tunceli'de edilen büyük lafların yutturulması, Kürt halkı ve devrimciler için moral kaynağı oldu. DTP'nin bu başarısı, önümüzdeki süreçte, Kürt halkının özgürlükçü devrimci iradesini teslim almaya yönelik saldırılara karşı göstereceği güçlü direnişin teminatı sayılabilir.

Tabii sistem boş durmaz ve hep karşımızda çalışır. Şimdi ise Kürt özgürlük hareketinin ulusal ittifakını, sınıf çıkarları yönünde bölmek için daha yoğun, çabalar ve daha caydırıcı planlarla gelecektir. Fethullah zaten devrededir, buna Misak-ı Milli içinde burjuva demokratik açılımlar, işbirlikçi Kürt önderlerinin arabuluculukları ve ABD'nin askeri desteği de eklenirse Kürt özgürlük hareketinin yeni bir direniş zeminine sıçraması yaşanabilir. Bu hassas ve zorlu bir süreç olacaktır.

AKP'nin inişi başladı mı?

"AKP'nin inişi başladı mı? Sistem onun yerine bir alternatifte uzlaşabilecek mi?" sorularını sormak için erkendir. Amerika'nın küresel kapitalist imparatorluğun tahtına oturma planı, askeri başarısızlık ve mali çöküşle birlikte akamete uğradı. Şimdi yeni dengeler yoklanıyor, Ortadoğu ve Asya üzerinde, yeni müttefiklerle yeni bir konsept oluşturuluyor. Türkiye de yeni aktörler arasında. Obama ziyareti ve Türkiye'nin ABD'yle yaptığı görüşmelerin temposundan bu görülebilir. Ancak Türkiye rejiminin öncelikle kendi içinde bir istikrar sağlanması ve Kürt sorununu burjuva demokratik zeminde çözmesi bekleniyor. T.C.'deki mevcut statü bakalım buna ne kadar esneklik gösterecek. AKP ve en son Başbuğ kanalıyla Genelkurmay, Kürt gerçekliğinin tanınması yönünde söylemlerde bulunuyor. Kürt konferansında yürütülecek tartışmalar ve çıkacak sonuç üzerinde yeni dizilişlerle süreç belirginlik kazanacak.

Diğer yanda emperyalist metropollerde, kapitalizmin küresel krizin etkisi altında, iç gerilim ve sancılar artıyor. Uçurulan G-20 balonu söndü ve ABD-İngiltere, Fransa-Almanya, Rusya, Çin gibi bloklaşmalar belirginleşiyor. Dünya yeni savaşlara, isyanlara ve devrimler gebe... Kanlı, karmaşık ve gerginlikle yüklü bir sürece hazır olmak gerek...

Seçimlerin ardından solun ve Kürt hareketinin, kazandığı mevzileri koruyup, genişleterek ortak mücadele çerçevesinde yeni sürece hazırlanması gerek.

ronluğa hazırlanması, ordu ve AKP'nin asgari bir planda uzlaşmaya varması ve sermayenin AKP'ye olan desteği devam etmektedir. AKP'nin çıplak gücünü ve üzerine kurulu olduğu somut dinamikleri değerlendirdiğimizdeyse, tefeci bezirganlık ve emperyalizmin uzlaştığı dönemde ve tekeli aşamada kapitalizme giriş yapan burjuva kesim AKP'nin 2 iktidar dönemi boyunca iyiden iyiye semirmiştir. Özgün kültürel normlarını koruyarak, sebat eden, kü-

stratejik bir zemin bulmaya çalıştığı önceden de görülmekteydi. Küçük burjuvazi, köylülük, tahtacı aleviler içinde, şovenizm ve "otoriteye biat etme" yönündeki zaafı kaşıyarak faşist örgütlenmesini geliştiriyor. MHP'nin gelecekteki tabanı sayılabilecek yüzde 8 ortalamasından yukarıya çıkış yapması, yüzde 16'lara yükselmesi ve bu kitlesel bir faşist partiyi örgütlemesi, krizin gelecek karanlık günlerinde karşımızda önemli bir güç yığınağı anlamına gelir.

İki kıvılcım daha: Samandağ ve Çamlıhemşin

Kürt illerinde kazanılan önemli mevzilerin yanında, kazanımın olduğu iki önemli bölge vardır, Güney'de Hatay-Samandağ ve Karadeniz'de Rize-Çamlıhemşin. Bunun içinde büyüklüğü itibarıyla Samandağ ilçesi özel önem taşımaktadır. Diyebiliriz ki Samandağ'da yıllardır sabırla yürütülen devrimci faaliyet meyvesini vermiştir. Arap aleviliğinin kalesi sayılan bölge, şimdi bizler

için önemli bir moral ve kendi devrimci alternatifimizi dosta düşmana gösterme sahasıdır.

Çamlıhemşin'de sosyalist adayın kazanması ise, Karadeniz'de havanın tekrar soldan esmesine ve tarihsel olarak emek ve demokrasiden yana olmuş Hemşinlilerin bölge çapında umut veren, örnek olan bir çalışma sergilemesine vesile olsun diyoruz.

Kıvılcım Alev Oluyor!

Liseli Kıvılcım, ardında bıraktığı umut veren pratiğin deneyimleriyle Bahar sürecini karşılıyor. Hareketli Mart sürecinin ardından 1 Mayıs gibi merkezi öneme sahip bir gündemi ve ÖSS karşıtı eylemlilik ve etkinliklerin yoğunlaşacağı bir süreci kucaklayacak. Bugün daha özgür ve demokratik bir lise istemek, 1 Mayıs'ta tüm gücüyle alanlarda İsyanı, Direnişi ve Özgürlüğü haykırmaktır.

2 008 Özgürlükçü Gençlik yaz kampında kıvılcımını çaktığımız örgütümüz "Liseli Kıvılcım" bir dönemlik çalışma sürecini geride bıraktı. Bu süreçten edindiğimiz bir dizi deneyimle birlikte Mart-Mayıs sürecine yeni açılımların filizlerini taşıyarak giriyoruz.

Geçen dönemin başında, liselerde özgürlük ateşini yakmak için yola çıkıyoruz demistik. Liselilerin kendi sorunları ekseninde, kendi seslerini eylem alanlarında yükselttiği bir tarzı önümüze koymuş, derdimizin eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim ve özgür demokratik bir lise olduğunu söylemiştik. Bu eksene oturttuğumuz çalışmalarımızın olumlu sonuçlarını aldığımız bir sürecin ertesinde önümüzde yeni çalışma olanakları oluştu. Örgütümüzün içine girdiği bu yeni aşama diyalektik bir gerekliliği olarak cevaplanması gereken pratik soru ve sorunları da beraberinde getirdi.

NE YAPIYORUZ? NE YAPMAYA ÇALIŞIYORUZ?

Yola çıkarken temel tespitlerimizden birisi; yaşadığımız anı politikleştirilebilen ve alanın sorunlarına yönelik verdiğimiz mücadelenin genelle sağlıklı ilişkisini kuracak bir tarza ihtiyacımız olduğu yönündeydi. Geçtiğimiz süreçte bunu yapabilmemizin temel koşullarından bazıları; 'yerelde insanları bir şeyler yapmaya itecek dinamikleri açığa çıkarma ihtiyacı' ve 'geniş kitlelerle sosyal ve politik ilişki kurmak' olarak şekillendi.

Liseli Kıvılcım liselilerin örgütü olarak, kendine hedef seçtiği alandaki

her noktaya sinebilmeli, her yere nüfuz edebilmelidir. Liselerdeki ilişki kurabileceği en geniş öğrenci kitlesine, her sıraya, lise koridorundaki her tuğlaya liseli kıvılcımın bakış açısını taşıyabilmeli, ilişki kurabilmelidir. Bu ilişki sosyal ilişkiyi dışlamayan bir politik ilişki ve politik ilişkiyi dışlamayan bir sosyal ilişkinin bir arada var olduğu bir tarzla mümkün olur.

Kurduğumuz bu ilişki tarzı bize yerelde iş üretebilme imkânı tanıyacaktır. Yerelde geniş kitlelerle kurduğumuz ilişkiyi yerelin somut sorunlarıyla ortaklaştırdığımızda, yaşadığımız anı politikleştirilebilen bir tarza sahip olacağız. Liseli Kıvılcım işte böyle geniş kitlelerle kurduğu ilişki içinde kendisini var edecek.

Bunu yaparken kesinlikle gözden kaçırmamız gereken bir nokta da bu ilişkiler ağının doğru tanımını yapmamız. Örgütümüzü liseli dinamizmine yaslandırıp liseli sorunları ekseninde kuracağız. Bu, bize ulaşabildiğimiz en geniş spektrumla ilişki kurabilmenin önünü açıyor. Zihni devlet ve sistem tarafından teslim alınıp devrimci mücadeleye karşı bir araç haline getirilmemiş her liseli bu çalışmanın kapsamında değerlendirilebilir.

LİSELİ KIVILCIM NASIL ÖRGÜTLENİYOR?

Hareketimizin örgütlenişine ilişkin içinde bulunduğumuz somut duruma ilişkin birkaç değerlendirme ve öneriye de değinmekte fayda olacak.

Örgütümüzün çalışma alanının liseler olduğu konusunda bazı temel tar-

tışmaları tüketmiş olmamıza rağmen, başlangıç aşamasında yanıt aradığımız sorularımız vardı. Yürüttüğümüz pratik, bu tartışmalarımızda özellikle ön plana çıkan 'mahalledeki liseliler' gündemine ilişkin bazı yanıtlar üretti. Daha önce tartışmamızı liselere yoğunlaşmak gerekliliği üzerinden kuruyor, farklı çalışmalardan tanıdığımız liseli-dershaneli gençlerle ilişkimizin frekansını hangi telden ayarlayacağımıza ilişkin bir kafa karışıklığına düşüyorduk.

Birçok bölgede liselerle kurduğumuz ilişki; liselilerin liselerden farklı olarak ortak paydaları olan bölge komiteleri (mahalle, semt, il) düzeyinde yürüyor. Önümüzdeki somut pratik bizi bölge komitelerinde derinleşip, buralardan liselere sıçramak yoluyla evriltecek. İkisi arasındaki ayrılmaz diyalektik bağ örgütümüzün kuruluş ve -olması gereken-liselerde kendisini var ediş aşamasında ön açıcı bir yerde duruyor.

LİSELİ KIVILCIM 1 MAYIS'TA ALANLARA!

Liseli Kıvılcım, ardında bıraktığı umut veren pratiğin deneyimleriyle Bahar sürecini karşılıyor. Hareketli Mart sürecinin ardından 1 Mayıs gibi merkezi öneme sahip bir gündemi ve ÖSS karşıtı eylemlilik ve etkinliklerin yoğunlaşacağı bir süreci kucaklayacak. Alternatif lise talebimizi, bunun sistemin kendisinde de köklü değişiklikler anlamına geldiğini gören yerden dillendiriyoruz. Dolayısıyla 1 Mayıs tek başına işçi bayramı olmasının yanında tüm ezilenlerin hak taleplerini bir ağızdan haykırdığı, özgürlük ateşinin yeniden harlandığı bir mücadele günüdür.

Hem Liseli Kıvılcım açısından hem de liselerde özgürlük ateşini yakabilme açısından 1 Mayıs çok önemli bir yerde duruyor.

Bugün daha özgür ve demokratik bir lise istemek, 1 Mayıs'ta tüm gücüyle alanlarda İsyanı, Direnişi ve Özgürlüğü haykırmaktır. Haydi! Bahar sürecini kazanalım...

GENÇ-SEN'İ AYAĞA KALDIRMAK

Önümüzde çetin bir mücadele dönemi bizi bekliyor. 2009-2010 yılları sıcak geçecek, ilk belirtilerini Yunanistan'da gösteren kıvılcımlar, Fransa'ya ve İngiltere'ye yayılırken, öğrencilerin mücadele örgütü Genç-Sen'i bu sürece hazır hale getirmek bizlerin önünde ciddi bir görev olarak duruyor. Fiili-meşru bir hatta yürüyecek, ezbere formüllere takılmadan somut duruma uygun mücadele pozisyonu alacak, mevzi kazanmayı hedefleyen ve eylemci bir Genç-Sen için görev başına...

kriz koşullarının yakıcı bir şekilde hissedildiği şu dönemde burjuvazi G-20 ile olsun NATO zirvesiyle olsun kendi mücadele araçlarını gözden geçiriyor. Egemenler doğacak tepkileri sindirmek ve olası devrimci çıkışları geriletme, Yunanistan yaşanan ayaklanma benzeri eylemlerin diğer ülkelere yayılmasını engellemek telaşı içinde... Krizden en fazla etkilenecek ülkeler arasında sayılan Türkiye için de böylesi önlemlerin seçim sonrası daha da artacağına göstergesi.

Ezilenler cephesinde ise 1 Mayıs'a kilitlenmiş durumda. Güçlü bir 1 Mayıs moral verecek, 2008'deki moral bozukluğunu giderecek ve krize karşı direniş mevzilerini arttıracak. 2009 kışı ve 2010 yılının çok hareketli geçmesi muhtemel görünüyor.

Genç-Sen'i yeni mücadele dönemine hazırlayalım!

Bizleri ilgilendiren konuya gelirse ezilenler cephesinde öğrencilerin mücadele aracı Genç-Sen'i gözden geçirmemiz ve birtakım değerlendirmeler yaparak bu yeni döneme hazır hale getirmemiz gerekiyor.

2008 6 Kasım Ankara eylemi, 1.Olağan Genel Kuruldan sonraki sürecin kısa analizi önümüzdeki döneme ışık tutacak, özgürlükçü gençlerin bu mevzide ısrar etmesinin gereklerini ortaya çıkaracak.

6 Kasım 2008 eyleminden önce sıkça yapılan toplantılarda Genç-Sen içindeki saflar iyice belirmişti. Genel kurul süreciyle birleştirilen eylem güçlü bir sendikanın ayaklarını örme ve aslında "Nasıl bir sendika istiyoruz?" un toplantı salonunda değil de eylem alanında cevabının verilmesi için iyi bir fırsattı. Bu fırsat içerde kimi gerilimler yaşatsa ve saflaşmayı derinleştirse de nihayetinde doğru bir hattın sonucu olarak iyi değerlendirildi ve eylem yapıldı. Başarılı da oldu.

Genç-Sen'i fiili-meşru mücadele hattında yürütmek

Yapılan temel tartışma "yasallık" ve "fiili-meşruluk" tartışmasıydı: yasal eylem mi olsun, fiili meşru eylem mi olsun? Bu tartışma öğrenci hareketinin çoğu zaman yaptığı ve ileride de sıkça yapacağı bir tartışma olacak. Ancak Genç-Sen'in kuruluş aşamasında ilk kitlesel eyleminde ne söylediği ve alana çıkarken nasıl bir bayrak diktiği çok önemlidir. Yasallık ve fiili meşruluk tartışmasında EHP Gençliği, Anti-kapitalist tarafından kullanılan argümanlar şöyleydi: "Genç-Sen'in yasal bir sendikadır, yasal bir hatta mücadele yürütmelidir ve eylemlerini kitle açısından da yasal yapmalıdır."

Şimdi şu belirlemeyi yapmak gerekir ki, bizim "yasal bir şey olmasın" diye bir genel tutumumuz yok. Zaten sendika yasal olarak kurulur. Ancak burada yasallıkla kastedilen şey "izinli" bir eylemin savunulmasıydı. İzin demek icazet demek oluyor. Sistemin de icazet alanlarını ne kadar çizdiğinin çok iyi farkındayız. Peki, biz bu icazet alanıyla kendimizi sınırlayarak faaliyet yürüteceksek, o zaman biz bu sendikayı neden kurduk? Eğer Genç-Sen, sistemin bizleri sınırlamak istediği icazet alanını zorlayan, onun dışına çıkan, her dışına çıktığı yerde ve her edindiği kazanımda bir mevzi kurmaya çalışan bir mücadele aracı olarak davranmayacaksa, nasıl daha kalıcı kazanımlar elde edeceğiz? diye sormak gerekiyor. "Kesinlikle ve kesinlikle yasal olmalıdır" görüşü icazetçi anlayışa hizmet etmektedir. Bu ancak yasalcılık olur ve bununla da hiçbir yere varılmaz. Denge durumunu kırmak ve icazet alanının dışına çıkmak zorundayız ya da bunu sürekli zorlamak ve açabildiğimiz kadar kendimize alan açmalıyız.

Ezber formüllere son!

Burada sürekli çatışma, hiç uzlaşma yok diyen anlayışla da (DPG, Ekim Gençliği) aramıza bir sınır çekiyoruz. Yani izinli olunca eylem yapmayacak mıyız? Tabii ki yapacağız ve kazanılmış haklarımızı kullanacağız. Bizim itirazımız bu noktaya değil. Biz yasalcılığın (ve yasallığa karşıtlığın) adeta bir ezber gibi "her durumda" ısrarlı şekilde, bir anlayış olarak savunulması ve sendikanın bütününe dayatılmasına karşıyız. Yani "sendika yasal, yasal eylem yapar" gibi Aristo mantığına dayalı küt bir anlayışın yerleştirilmek istenmesi kabul edilemez.

ÖGD olarak sadece yasal ve izinli eylemle sınırlı bir mücadele hattının hatalı olduğunu ve bize hiçbir kalıcı kazanım sağlamayacağını da savunuyoruz. Bizim kazanılmış mevzileri zorlamamız, sürekli yeni mevziler açıp ilerlememiz gerekir. Yasallığa hapsolmeden sürekli mevcut statüyü zorlayan direnişçi bir hat Genç-Sen'in genel karakteri olmalıdır ve hak alma temelinde hareket edilmelidir. Hak almakla birlikte sendika bir yandan da kazanılan hakların teminatı olmalıdır.

Başka tartışma ise yine bu konuyla bağlantılı olarak radikalleşme meselesidir. Bu tartışma da yine aynı arkadaşlar tarafından dillendirilmiştir. İstanbul'da işten atılan öğrencilerle ilgili yapılan eylemler sonuç vermeyince Çapa Tıp Fakültesi'ndeki Genç-Sen'li arkadaşlar karar alarak Genç-Sen adıyla açlık grevine girmişlerdir. Daha sonra eylem işten atılan öğrencilerin işe alınmasıyla sonuçlanmıştır. Şimdi burada kimi eylemler "radikal" eylem sınıfına mı girmiş oluyor? Böyle sınıflandırma mı yapacağız? Hayır! Bir yerde sorun görürsek ve sorunu teşhir etmek yetmiyorsa, "şu tarz davranırsak kazanımı garantileriz" hesabına girmeden somut soruna göre birçok tarz eylem denenebilir. Meşruiyet zemini yaratarak kazanım elde etmek için her türlü eylem

yapabilme iradesi Genç-Sen'e mücadeleci kimlik kazandırır. Biz daha işin başından bunları iyi oturtmalıyız. Sendikaliyiz diye sendikal uzlaşmacılık cenderesine girmek zorunda değiliz. Yasal sendika olsak da, "yasalcılık" kısılcığında sıkışmaktan davranabiliriz. Bunda da başarı sağladığımız ölçüde, mevzi kazanıp ilerleyebiliriz ve Genç-Sen'i ayağa kaldırabiliriz.

Zayıf etkisiz ve kampanya yapmak hakkımız yoktur!

Sıkça tartışılan bir konu ise kampanya oldu. Genç-Sen'in ilk kampanyası "Krizdeyiz, yarısını öderiz" başlığıyla oldu. Bu etkinlik başlığından tutun kampanyanın içinin nasıl doldurulduğuna kadar, bir grup arkadaş dışında kimsenin içine sinmedi. Kampanya böylece geçip gidiyor, İstanbul'da zayıf eylemler ve birkaç ilde yapılan eylemler dışında örgütte kampanya havası yok. Bu noktaya gelmesinde şüphesiz biz de sorumluyuz. Geline aşamada Genç-Sen'in etkisiz kampanya yapma hakkı yoktur. Masanın kenarından eleştiri yapıp çekilmek olmaz. Ayrıca öneriyi ısrarla ve ısrarla kendi zeminine çekmek isteyenler, eleştirileri dikkate almayanlar başarısızlıktan daha çok sorumludurlar. Sözümüz sadece kısa yoldan, bir dönemin tarihsel mirası ve gençliğin ortak mücadele aracı olan Dev-Genç'i kurmaya yönelik arkadaşlara değil. Onlar sanırız Genç-Sen'den ümidi kestiler.

Genç-Sen yeni dönemde kendine kulvar açacaksa ve kendi gerçekliğini ortaya koyacaksa herkes külahı önüne koyup düşünmelidir.

Son olarak taktik politik hattını öğrencilerin temel sorunları içinde ortaya koyan, burada hayat bulan Genç-Sen militanlaşmalı, kendi gerçeklerini dayatmalı ve kitlesel meşru işler yaparken, buradaki militanlık, kitlesellik diyalektiğini ustaca kurabilmeli. Önümüzdeki temel görev Genç-Sen'i ayağa kaldırmak.

Genç-Sen, sistemin bizleri sınırlamak istediği icazet alanını zorlayan, onun dışına çıkan, her dışına çıktığı yerde ve her edindiği kazanımda bir mevzi kurmaya çalışan bir mücadele aracı olarak davranmayacaksa, nasıl daha kalıcı kazanımlar elde edeceğiz? diye sormak gerekiyor.

8 mart'ta kadınlar

İstanbul'da 8 mart

"Her gün 8 mart, her gün direniş"

İstanbul'da 8 Mart, "2009 İstanbul 8 Mart Kadın Platformu" nun Kadıköy'de düzenlediği miting ve İstiklal Caddesi gece yürüyüşü ile kutlandı. Mitinge yaklaşık 8000 kişi katıldı.

Aynı akşam İstiklal Caddesi'nde geleneksel feminist yürüyüş yapıldı ve çok coşkulu geçti. Yaklaşık 600 kadın, Taksim Tramvay durağından Galatasaray'a kadar sloganlarını haykırarak yürüdü.

Mersin'de 8 mart

"Kadınlar; erkek egemenliğine, yoksulluğa, savaşa, krize karşı yürüyor"

Mersin Kadın Platformu tarafından gerçekleştirilen mitinge yaklaşık 4 bin kadın katıldı. Kadın Emegi Kolektifi olarak 7 Mart'ta bildiri dağıttıktan sonra 8 Mart'ta yürüyüşte yerimizi aldık.

"Ena Mara bedi rada" "Jin jyan azadi"

eskışehir'de 8 mart

Eskışehir Demokratik Kadın Platformu bileşenleri olarak, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, 7 Mart Cumartesi günü yapılan yürüyüşün ardından, basın açıklaması yapılarak kutlandı. Kürtçe, Türkçe ve Arapça dövizler yer aldı.

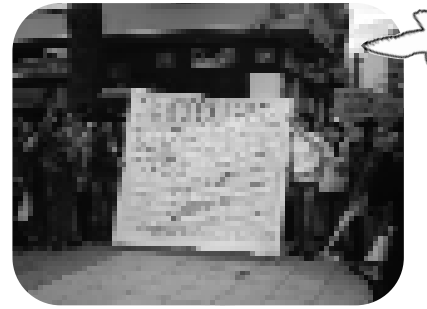
Biz de Kadın Emegi Kolektifi olarak ilk kez pankartımızı açtık.

Denizli'de 8 mart

"Kadınlar vardır, kadınlar vardır, kadınlar her yerde..."

Denizli'de 8 Mart kutlamalarına Kadın Emegi Kolektifi olarak biz de katıldık. Kadın yürüyüşünün ardından alanda "Adalet adaleti arıyor" adlı bir tiyatro oyunu sergilendi. Ardından şiirler okunarak, şarkılar söylendi.

İzmir'de 8 mart

"yoksulluk, şiddet kaderimiz değil. dünyayı değiştirmek için yaşasın örgütlü mücadelemiz"

İzmirde Bornova Stadyumu önünde bir araya gelen kadınlar, yağmura karşı 8 Mart'ı büyük bir coşku ile kutladılar. Türkçe ve Kürtçe okunan basın açıklamasının ardından "Kadın Horon Ekibi" ve "Mor Sokak" kadın müzik grubu sahne aldı. Kadın Emegi Kolektifi de bu yıl İzmir'de ilk kez pankart açtı.

Baharı müjdeledi?

hatay'da 8 mart

Görünmeyen emek sesini yükselt!

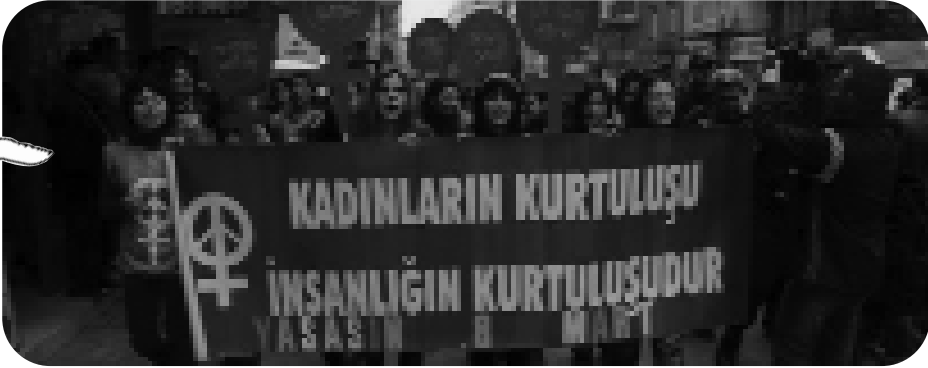
8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Hatay Kadın Platformu olarak kutlandı. Yoğun katılımın olduğu eylemde Ulus Alanı'ndan Gündüz Caddesi boyunca yürünerek, Uğur Mumcu Ala-

nı'nda tekrar birleşen kadınlara karşı devlet, yoğun güvenlik önlemleri almıştı!

"Kadınız, anayız barıştan yanayız", "Kadınlar sokağa, özgürleşmeye" sloganlarıyla kadınlar taleplerini haykırdı.

samsun'da 8 mart

"Sağlık Yasası kadın düşmanı"

Samsun 8 Mart çalışmaları, 25 Kasım'da oluşan "Samsun Kadın Buluşması" adıyla kutlandı. 7 Mart'ta dağıtılan bildirilerin ardından 8 Mart günü yağmura rağmen 80 kadın yürüdü. Tezlerimizle, düdüklelerimizle ol-

dukça coşkulu geçen yürüyüşte, AKP binasının önüne geldiğimizde "Üç çocuğu biz değil, Tayyip doğursun" sloganı atıldı. Daha sonra Delepa Nena konseri yapıldı ve coşkulu geçen konsere 250 civarında kişi katıldı.

samandığ'da 8 mart

Cinsel, ulusal, sınıfsal sömürüye son!

Samandığ'da 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Samandığ Kadın Platformu tarafından yapılan basın açıklaması ile kutlandı. Oytun Alanı'nda düzenlenen eylemde, kadınlar halaylarıyla, sloganlarıyla 8 Mart'ı kutladılar.

adana'da 8 mart

"Babaya kul, kocaya kul, sisteme kul, yaşama hakkım tümünden kül"

Yapılan basın açıklamasının ardından, Adanalı kadınlar tarafından bildiri dağıtarak, bütün kadınlara 8 Mart çağrısı yapıldı. "Ellerimizi birleştiriyoruz" yazılı pankartın ardında yaklaşık olarak 4000 kadın yürüdü. Mimar Sinan Açık Hava Tiyatrosu

önünde buluşan kadınların arasında Kadın Emeği Kolektifi de yerini aldı.

Coşkulu geçen kutlamada biz de 40 kadın olarak "Yoksulluğa, savaşa, patriyarkaya ve şiddete karşı yaşasın kadın dayanışması" pankartını açtık.

üniversiteli kadın olmak

Kadınların sorunları
kader değil! Bize
ikinci sınıf muamelesi
gösteren sistemler,
güçlerini kendi
örgütlülüklerinden
alıyorlar.
Parçalandıklarında
bu kadar güçlü
olamayacaklarını
biliyorlar. Biz de
bilmeliyiz ki dışarıdan
seyretmeler ve
yüzeysel
sorgulamalar
hiçbir şeye çözüm
getirmez.
Sorgulamalıyız,
konuşmalıyız ve
birlik olmalıyız.

Mavi Alaz

Çok çalıştık... İyi bir gelecek istiyorduk. Bunun için okumamız ve sınavlarla bir yarış haline getirilen eğitim sisteminin bizlere r- kip kıldığı "diğer öğrencilerden" üstün olmamız gerektiğini biliyorduk. Sonunda, bizimle aynı gayeyi paylaşan birçok kişiye karşı galip geldik ve bize uygun görülen meslekler arasından birini tercih etme hakkımızı elde ettik. Ama zaten çok da seçeneğimiz yoktur. Çünkü bölümümüzün, puanımızın ve iş imkânlarının zaten sınırlamış olduğu meslek alanları bir de cinsiyet sınırlarına çarpar.

"YÜRÜMEYİ YENİDEN ÖĞRENMEK"

Okumaktan yoksun bırakılmış birçok kadından daha şanslı olarak ve genellikle bize biçilmiş olan "ev hanımlığı", "annelik" gibi rollerin uzantıları olan meslekleri (öğretmenlik, ebelik vs.) seçerek geldik üniversiteye. Ne de olsa gün gelecek evimizin kadını olacağız ve seçtiğimiz meslek bu kutsal göreve engel olmamalıdır. Toplumun kadına bu bakış açısını benimsediğimiz, hatta savunucusu haline geldiğimiz halde içten içe hep bir özgürlük arzulamışızdır. Attığımız her adımın hesabını vermeyeceğimiz, hangi saatte nerde olacağımıza kendimiz karar verdiğimiz, susturulmadığımız, korkutulmadığımız, gözetlenmediğimiz bir hayat yaşamak istemiştik. Hayatımızın nesnesi değil, öznesi olmak; birey olmak istemiştik. Buna tek engel olarak da ailemizi görmüştük. İşte burada üniversiteye başka bir boyut kazandırırız. Yalnızca mesleğe değil, aileden uzak özgür bir döneme de açılacaktır bu kapı...

Aileden kopuşma, uzun yıllar onun gölgesinde büyüyen bizler için başta kolay olmaz. Olaylar karşısında her daim yönlendirmelere, desteklere koşullanmışızdır ve kendi kendimizi yönlendirmeyi öğrenmek yürüme-yeni öğrenmeye eşdeğer olur.

Birkaç çırpınıştan sonra zor gelmemeye başlar ayakta durmak. Ya-vaşça pembeye boyanır dünya. Yeni arkadaşlar, yeni

uğraşlar ve özgürlük...(!) istediğimiz saate kadar uyur, geç saate kadar dışarıda dolaşabilir, uyarılara maruz kalmadan içimizden geldiği gibi davranabiliriz vs. Sonunda özgürüz...(!) Hâlbuki kaçtığımız duvarlar, bıraktığımız yerde bütün gerçeklikleriyle duruyorlardır. Hatta özgürlük sandığımız o rahatlığı tatmış olan bizleri tutabilmek için daha da güçlenmektedirler. Üniversiteli, reşit bireyler olmak tutsaklığımızı yok etmiştir. Yalnızca bağları biraz esnetmiştir. Bu yüzden aileye her dönüşümüz tutsaklığa dönüşür; bu gerçek, özgürlüğümü-zü yapay kılar. Anlamalıyız ki; tutsaklığımızın nedenini yanlış yerde bulmuşuzdur. Bunu yaratan ailemiz değil, onları da aynı kadın-erkek rolleriyle donatan sistem, yani "toplumsal cinsiyet"tir. Aileden başlayarak, toplumun cinsiyetlere karşı ayrımcı bakış açısını değiştirmedikçe, kendimize yarattığımız özgür dünyalar ağızımıza çaldığımız bir kaşık baldan öte bir şey olmayacaktır.

BİZ AŞMADIKÇA ENGELLER KALKMAYACAK

Çoğumuz, üniversiteyle başlayan dönemin "sus payları"yla dolu olduğunu göremeyiz. Mesela yurtlarda barınırız. Yurtlara giriş saatinin sınırlı olması bizi çok rahatsız etmez; çünkü zaten bize dışarıda her zamankinden iki-üç saat fazla zaman geçirme imkânı tanımıştır ve biz de kadınların gece dışarıda olmaması gerektiğini benimsemiştir. Kuralın, izlekte erkekler için de aynı olduğu söylenir ama biz bunun böyle olmadığını görürüz. Yakın zamanda yurda geç gelen bir kız öğrenciden bekâret testi istenmesi bunun çarpıcı örneklerindendir. Aynı toplumun bireyleri olan "sayın yöneticilerin" de uygulamalarından anlaşılan; birçok şey gibi gecelerin de erkeklerin hâkimiyetinde olduğu görüşünü savunmaktadırlar...

Üniversite bize çok şey kazandırmıştır. Özgüven, farklı bakış açıları, farklı kültürleri tanıma imkanı vs... Ancak burada da kadınlığımızla tutsak edildiğimiz gerçeği türlü şekillerde vurur yüzümüze, görmek istemesek de... Üniversiteden önceki hayatımıza nazaran sınırlarımızı genişletmişizdir de; kendimizi bir cinsel obje olarak görülmekten kurtaramamışızdır. Bilgimiz ya da statümüz bizi her an her yerde burun buruna yaşadığımız

taciz-tecavüz tehlikesinden koruyamaz. Gün ışığına çıkan taciz-tecavüz olaylarının bile sayısı azımsanamayacak derecede iken; "namus" kavramının ağırlığıyla ezilip, suçlanmaktan-dışlanmaktan korkup, konuşamayan kadınların uğradıkları şiddeti düşünürsek, bu tek olgu bile toplumdaki yerimizi sorgulamaya yeterli bir nedendir.

EĞİTİMDE ÜRETİLEN CİNSİYETÇİ DİL

Eğitimcilerimizden sık sık duyduğumuz sözlerden biri üniversitede düşünce ve ifade özgürlüğü olduğudur. Öyle olsaydı, hocanın görüşlerine ters düşme ve dersten kalma korkusu taşımadan her konuda görüşümüzü rahatça belirtmemiz gerekirdi. Gelin görün ki; ten rengimizden yola çıkarak bile faklı milletten olduğumuz görüşüne varıp ayrımcı bir yaklaşım sergileyen eğitimcilerimiz karşısında, sürekli önümüze sunulanı boyun eğerek kabul etmenin öğretildiği biz kadınlar oldukça çekingenizdir. Boşanmalarda kadına verilen nafakayı önemli bir hak sayıp da kadınların istediklerinde erkekleri sürdürebileceği dile getirilirken safca güleriz.... Kadın ya da erkek hocalar tarafından dersler sırasında kullanılan bu cinsiyetçi dile (örneğin "hükümdar"lıkla "baba"lığın aynı şey olduğunun söylenmesine) tepki üretemeyiz.

GÜCÜMÜZE İNANALIM!

Kadınların sorunları kader değil, nasıl yaşayacağımızı belirleyen sistemler toplumunun (patriyarkal kapitalizm) bir sonucudur ve bunlar yıkılmaz değillerdir. Tarihin anasoylu dönemden de geçmiş olması bunun kanıtıdır. Bize ikinci sınıf muamelesi gösteren bu sistemler güçlerini kendi içlerindeki örgütlülüğünden alıyorlar, parçalandıklarında bu kadar güçlü olamayacaklarını biliyorlar. Biz de bilmeliyiz ki dışarıdan seyretmeler ve yüzeysel sorgulamalar hiçbir şeye çözüm getirmez. Biz korkup sustukça onların egemenlikleri büyüyecek. Sorgulamalıyız, konuşmalıyız ve birlik olmalıyız ki; bizim de bir araya geldiğimizde ne kadar güçlü olabileceğimizi gösterelim. Erkeklerden oluşan bir toplumun alt sınıfı değil, karma bir toplumun yarısıyız... Gücümüze inanın!

KADINLIK, SUSKUNLUK VE ÇIĞLIKLAR

"Erkekler insanoğlu diye tanımlanır, kadınlarsa "dişi".
Ne zaman kadınlar insanoğlu gibi davranmaya kalksa
erkekleri taklit ettiği söylenir."

Simone de Beauvoir

SELVER Dikkol

Y erel seçim çalışmaları Mart'la birlikte yoğunlaşmıştı, 8 Mart da yaklaşıyordu. Her yer bayraklar ve koca koca yazılarla dolu. Yürüyorum. Asılan bir afiş dikkatimi çekiyor: "Kadınlar beşik de sallar, dünyayı da... Kadınlar gününüz kutlu olsun". Birikse de içimde çığlıklar, ben susuyorum.

Dünyayı sallar kadınlar, dünyayı yerinden oynatır ama özgür olursa...

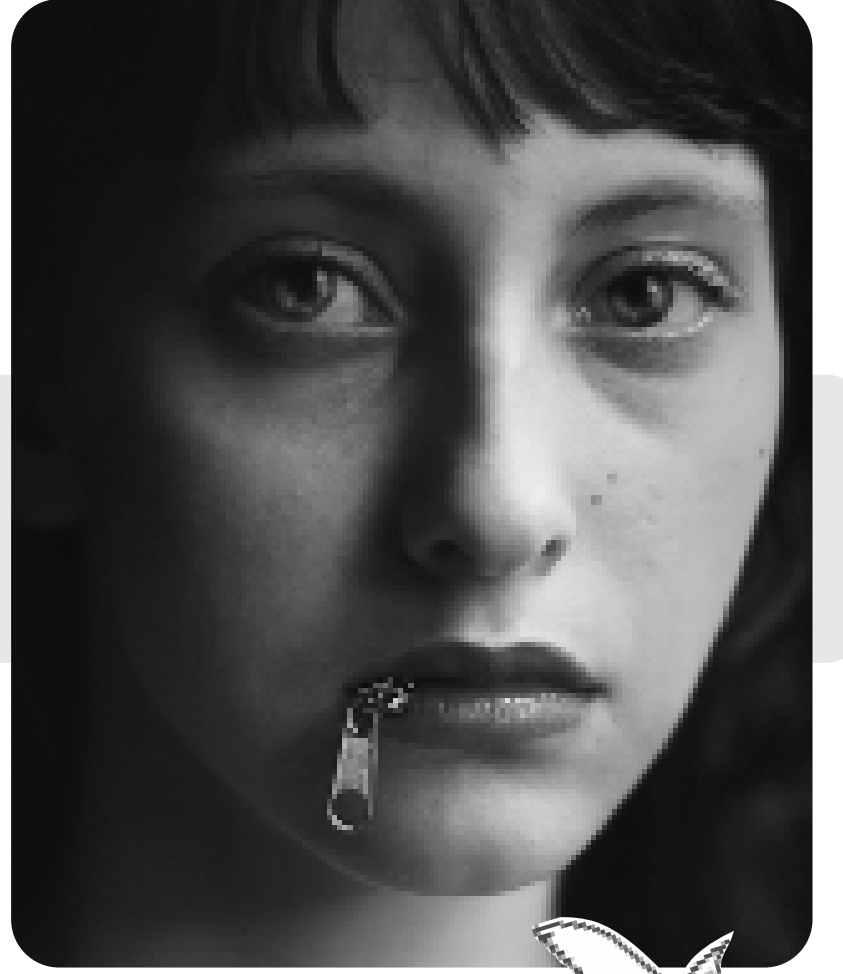
Beşik sallayarak özgür olunmaz. Farkındayım ama susuyorum. Yanımda başka bir kadının sesini duyuyorum: "Neden adamlar günü yok?" İçimdeki çığlık koptu kopacak ama nafile ben susuyorum. Boğazıma takılıp kalan bir düğüm oluveriyor yalnızca. Sonra fark etmeden adımlarım hızlanıyor. Koşarcasına yürüyorum. Çünkü kaçmak istiyorum, susmak istemiyorum hele o kadını suçlamak hiç istemiyorum. Nereye koştuğumu biliyorum. Kitaplara. Simone de Beauvoir orada işte, Virginia Woolf orada.. Çığlıklar az da olsa diniyor.

Yaşadığım çelişkide yalnız değilim biliyorum. Suskunluk deyince "kadın doğup, kadın olamayan" tüm kadınlarla aynıyım, çığlık deyince de "kadın olabilen"lerle... Dünya erk, sokaklar erkek. Böyle bir yerde yaşayan kadınların kafası karışık. Çünkü yaşadığımız hayat ve hayalimizdeki dünya arasındaki

uçurum büyüdükçe zayıflıyoruz... Gündelik algılar okuduklarımız, duyduklarımız ve gördüklerimiz yıldırıyor bizi. Tacize maruz kaldığımız her an, ev işlerine boğulduğumuz her gün ve sokakların bize dar edildiği her coğrafyada içimize atıyoruz çığlıklarımızı. Suskun oluyoruz, algılamaz oluyoruz ve en kötüsü de yalnız oluyoruz. Çünkü bir hayaleti öldürmek gerçeği öldürmekten daha zor. (Woolf) Sanıyoruz ki gerçek hayat bu: şiddet, sömürü, taciz, ev işi, öldürülmeler... Bu yüzden zor oluyor yok etmek bu hayatı. Değiştiremeyeceğimizi zannettiğimiz için gerçek oluyorlar.

Suskunluğumuz bundan işte. Ama tam da bu suskunlukla varıyorum 8 Marta, alana. İçimde birikmiş tüm çığlıklarla koşuyorum kadınların arasında olmak için. Binlerce kadın... Ellerinde pankartlar, dillerinde sloganlar, zılgıtlar... İsyankâr. Kızıl ve Mor.

Bir bakıyorum ki sokaklar bizim olmuş. Meydanlar bizim. Çelişkilerim eriyor. İşte düşlediğim dünyadayım çünkü. Bağırabildiğim, susmadığım ve daha bir kadın olduğum, kadınlığımdan utanmadığım sıkılmadığım dünyada... Tam da bu kalabalıkta güzel bir sözü daha geliyor aklıma Virginia Woolf'un: "Gerçek şu ki ben kadınları hep seviyorum. Onların geleneklere uymayışlarını seviyorum. 'Bütün' oluşlarını seviyorum ve 'adsızlıklarını'.

**BİR BAKIYORUM Kİ SOKAKLAR
BİZİM OLMUŞ. MEYDANLAR BİZİM.**

**ÇELİŞKİLERİM ERİYOR. İŞTE
DÜŞLEDİĞİM DÜNYADAYIM ÇÜNKÜ.**

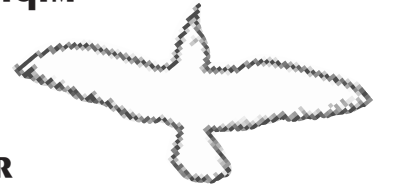
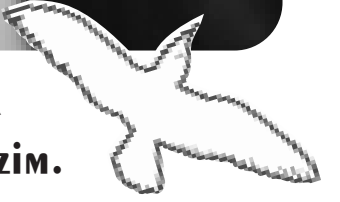
**BAĞIRABİLDİĞİM, SUSMADIĞIM VE DAHA
BİR KADIN OLDUĞUM, KADINLIĞIMDAN**

UTANMADIĞIM SIKILMADIĞIM

**DÜNYADA... TAM DA
BU KALABALIKTA GÜZEL**

BİR SÖZÜ DAHA GELİYOR

AKLIMA VIRGINIA WOOLF'UN...

YURTLARDA KADIN OLMAK

Döndü

Üniversiteli olduk, ama özgür olamadık. Üniversiteli kadın olunca özgürleşeceğimizi sandık, ama özgür olamadık.

Özgür olduğuna inananlar, boş bir hayal aleminde yaşıyor ne yazık ki. Çünkü zaten bu sistemin işine gelen de bu üniversiteliler üzerinde. Özellikle de kadınlar açısından baktığımızda. Kendini özgür sanarak, asla gerçek özgürlüğü fark etme, diyor bize bu sistem.

Karşılaştığımız kısıtlamalar, ayrımcılıklar bize bunun böyle olduğunu gösteriyor. Neden mi böyle söylüyoruz? Çünkü kadın olarak ailede, sokaklarda, okullarda, işyerlerinde yaşadığımız sorunları yurtlarda da yaşıyoruz.

Peki bu sorunlar neler mi? Yurda ve bloklara giriş saatlerinden tutun da, her gün atmak zorunda olduğumuz imzalara, yurda dilediğimiz gibi getiremediğimiz eşyalarımıza, izin almadan dışarıda kalamamamıza kadar... Bunlar yaşadığımız sorunlardan sadece bir kaç.

Yurdun hemen girişindeki "Son giriş saati 23.00'tür" yazısının her ne kadar genel yazılmış olsa da, sadece kadınlar

üzerinde uygulandığını görüyoruz. Saat 23.00'dan sonra giren kadınlara "Nerden geliyorsunuz böyle?, Niye geç geldiniz?" gibi sorular sorulsa da, sanki bu kurallar sadece kadınlar içinmiş gibi erkeklerle hiçbir şey sorulmuyor. Burada amacımız erkeklerle de sorulsun, demek değil asla. Sadece toplumsal cinsiyetin yaşattığı eşitliksizleri sergilemek.

Akşam saat 10'da imzalar başladığı için yurttan çıkmak yasak olduğu halde, sadece erkekler dışarı çıkabiliyor. Bloklara giriş saatlerinde de bu durum değişmiyor. Kadınlar 00.00'da bloklara "düdüğü sesi" ile birlikte girmek zorunda bırakılırken, erkekler dilediği vakitte bloklara giriyor.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi, bir de yurttan kaldığımız her gün için atmak zorunda olduğumuz imzalar var. Ve izin almadan dışarıda kaldığımız günlerde imzaların yerini alan soru işaretleri. Bu soru işaretleri de devlet tarafından sanki çokmuş gibi verilen, hatta hafta sonları ve özel günlerde verilmeyen kuponları da elimizden alıyor.

İhtiyacımız olan eşyalarımızı, yaşadığımız yurda getiremiyoruz. Bunun nedenlerinden biri, her ne kadar yurdun ticarethaneye dönüştürülmeye çalışılması olsa da, bir diğeri cinsiyetçi ayrımcılıklardır. Çünkü bu eşya kısıtlamaları da sadece kadın bloklarında uygulanıyor. İşte tam da bu nok-

tada patriyarka ile kapitalizm elele tutuşuyor.

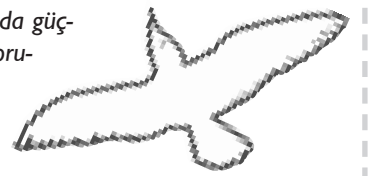
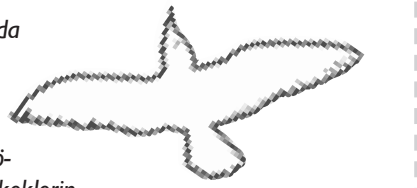
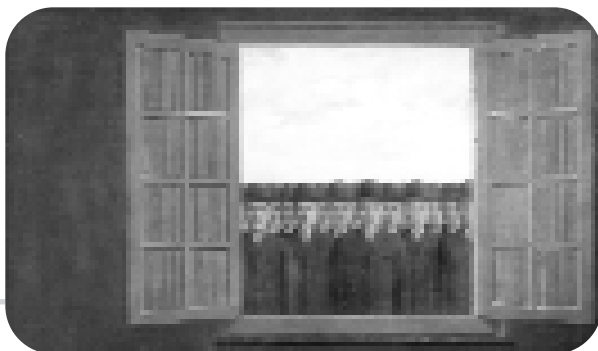
Aynı zamanda, yurtlarda sadece kadınlar üzerinde uygulanan kısıtlamalar, görece olarak bizlerden daha özgür görünen, özgür geçinen erkeklerin saçma saçan şarkılarına konu oluyor. Hem devlet bizi sınırlıyor kapıya koyduğu namus bekçisiyle hem de kaldığımız yurtların erkek bölümlerinden tacizlere maruz kalıyoruz böylelikle.

Yurtların burada yapmaya çalıştığı nedir? Kadınları korumak adı altında üzerimizde kurduğu baskıyı daha da güçlendirmek mi? Tabii ki bizi korumak olmadığı ortada. Üstelik yurtların ne kadar güvenli ortamlar olduğu da tartışılır.

Bizler tabii ki erkek egemen sistemin getirdiği bu dayatmaları kabul etmiyoruz. Fakat cinsiyetçi bakış açısını değiştirmede her yerde karşımıza çıkan sorunlar, yurtlarda da peşimizi bırakmayacaktır.

Buna karşı durmak ise, örgütlü mücadeleden, kadınların birliğinden ve bağımsızlık savaşından geçiyor. Örgütlü mücadele vermediğimiz sürece ne üniversite-lerde, ne ailede, ne sokaklarda, ne iş yerlerinde, ne de yurtlarda özgürleşemeyiz.

HAYDİ! KADINLAR EL ELE, ÖRGÜTLÜ MÜCADELEYE!

SİSTEMİN SUYU ISINIYOR

HASAN DURKAL

Son yıllarda devletler içme sularının dağıtımını özel şirketlere devretmekte, akarsuları, gölleri, yeraltı sularını özelleştirme yoluna gitmektedir. İnsanlar ve diğer canlılar artık suyun müşterisi konumuna gelmektedirler. Şüphesiz suyun özelleştirilmesi birçok ekonomik ve toplumsal sonuçlar doğuracaktır, doğurmaktadır da.. Suyun özelleştirilmesiyle birlikte kaçınılmaz olan şey, suyun pahalılaşması olacaktır.

doğası gereği krizlere gebe bir sistem olan kapitalizm, bu krizlerini atlatmak için kimi zaman insanlığa tarihin en büyük acılarını yaşattır. 1929 ekonomik bunalımını ancak savaşla aşan sermaye geride milyonlarca ceset, büyük bir yıkım ve insanlık krizi bırakmıştır. Fakat sermayenin rahatlığı uzun sürmemiştir. 1970'lerle birlikte "uzun dalga krizi" yani sürekli azalan kârlar sermayeyi yeni arayışlara itmiştir. Bu krizden de neo-liberal politikalarla çıkmaya çalışmıştır kapitalizm. Eğitim, sağlık, ulaşım, haberleşme gibi kamusal haklarımız ticarileşmiş, bu haklarımız artık sermayenin kâr yapacağı birer alan olmuş, sosyal devlet tasfiye edilmiştir. Özelleştirmelerle devlet sürekli küçültülmüş, devletin güdümündeki birtakım kaynaklar sermayeye peşkeş çekilmiştir. Devlet artık sermayenin önünü açacak bir araç haline gelmiştir.

Neo-liberalizmin yeni hedefi: Su kaynakları

Sermayenin neo-liberal politikaları günümüzde de devam etmektedir. Ve sermaye son olarak gözünü canlıların yaşam kaynağı olan; canlıların ve halkların ortak malı olan suya çevirmiştir. Müjde! Artık suyun müşterisi oluyoruz.

Son yıllarda devletler içme sularının dağıtımını özel şirketlere devretmekte, akarsuları, gölleri, yer altı sularını özelleştirme yoluna gitmektedir. İnsanlar ve diğer canlılar artık suyun müşterisi konumuna gelmektedirler. Suyun özelleştirilmesi birçok ekonomik ve toplumsal sonuçlar doğuracaktır, doğurmaktadır da.. Su insanların ve diğer canlıların en temel ihtiyacıdır ve her an suya ihtiyaç duyarız. Bu ihtiyacımızı en ucuz yoldan elde etmek en temel hakkımızdır. Suyun özelleştirilmesiyle birlikte kaçınılmaz olan şey, suyun pahalılaşması olacaktır. Nitekim Gana'da suyun özelleştirilmesiyle su ücretleri yüzde 95, Bolivya'da yüzde 300, İngiltere'de yüzde 450 ve Filipinlerde yüzde 400 oranında artış göstermiştir.

Su fiyatlarındaki bu artış ekonomik sorunlarla birlikte birtakım toplumsal sorunları da beraberinde getirecektir. Su fiyatlarındaki artış dar gelirli halkın bütçesini sarsacağı gibi geçimini tarımla sağlayan yüz binlerce küçük üreticinin, çiftçinin ve köylünün tarım yapamamasına neden olacaktır. Zaten akaryakıt fiyatlarıyla, tohum fiyatlarıyla, gübre fiyatlarıyla beli bükülen bu üreticiler suyun da pahalılaşma-

sıyla artık üretim yapamaz hale gelecek. Ve böylece köylerden, kırsal alanlardan kentlere büyük bir göç dalgası başlayacaktır. Ve bu üreticiler yedek işgücü ordusuna yani işsizler ordusuna katılacaklar. Kentlere yığılma ve işsizlik bir araya gelince herhalde bir insanlık krizi baş gösterecektir. Ve en az bunun kadar vahim olan bir tablo ortaya çıkacak ki bu hepimizi yakından ilgilendirmektedir. Geleneksel tarım dediğimiz tarımı yapan bu üreticilerin üretim yapmaması demek, sebze-meyve, hayvansal ürün piyasasının tarım tekellerinin eline geçmesi demektir.

Küresel tarım Tekelleri ve GDO'lu ürünler

Küresel şirketlerin gıda piyasasını kontrolüne alması genetiği değiştirilmiş organizmaların (GDO) soframıza girmesi demektir. Sağlığımıza hatta canımıza kasteden bu şirketlere dur demek, geleneksel organik tarımı desteklemek hepimizin görevi ve sorumluluğudur.

Suyun dağıtımının özelleştirilmesinin doğuracağı bir başka sorun da hastalıklarda, salgınlarda görülecek

olan artıştır.

Suyun ticarileşmesi demek, sermayenin aşırı kâr hırsının suyun dağıtımına yansması demektir. Bu dağıtımını mümkün olduğunca kârlı yapmak zorunda olan şirketlerden sağlık önlemlerini almasını bekleyemeyiz. Ayrıca suyun pahalılaşmasıyla yeterli miktarda suya erişemeyecek olan yoksul kesim yeterli temizlik önlemlerini alamayacaktır.

Sydney'deki özelleştirme sonucunda içme suyunda yüksek oranda parazit ve bakteri bulunmuş, Kanada'da 7 kişi e.coli bakterisi yüzünden ölmüştür. Ayrıca Güney Afrika'da suyun özelleştirilmesiyle yeterli suya erişemeyen yoksul kesim arasın-

da kolera salgını ortaya çıkmıştır. Ayrıca İngiltere'de dizanteri vakalarında özelleştirme sonrasında 6 kat artış görülmüştür. Kapitalizmin ne kadar gerici bir sistem olduğunu buradan anlayabiliriz. Halen insanlar kolerayla, dizanteriyle mücadele etmek zorunda kalmaktadır.

Failler belli: Dünya Bankası ve Dünya Su Konseyi

Suyun ticarileştirilmesinin faileri bellidir... Dünya Bankası ve suyun başını tutan çakallar misali çokuluslu su tekellerinin taşeron kuruluşu Dünya Su Konseyi gibi kuruluşlar bu sürecin başında yer almaktadır. Dünya Bankası tekeli kuruluşların önünü açacak politika ve uygulamaları devletlere dayatmaktadır. Su tekellerinin ve Dünya Su Konseyinin düzenlediği ve üç yılda bir toplanan Dünya Su forumunda "sözde su sorunu" tartışılmaktadır. Fakat Dünya Su Forumunun asıl amacı gittikçe büyüyen su pazarını ele geçirmek ve neo-liberal politikaları sürdürmektir.

16-22 Mart tarihleri arasında düzenlenen Dünya Su Forumunun İstanbul'da olması bir tesadüf değildir. Yaşadığımız coğrafyada suların özelleştirilmesi gündeme gelmekte ve yavaş yavaş gerçekleşmektedir. Yakın gelecekte akarsularımız, göllerimiz, içme suyumuz ve yer altı sularımızın satılması, ticarileşmesi söz konusu olacaktır.

Niyetimiz yaşanan ve yaşanacak olan su sorununu öngörmek ve bu konuda insanların dikkatini bu yöne çekmektir. Suyun ticarileşmesi eğitim, sağlık ve diğer alanlarda olduğu gibi tamamen sistemle ilişkilidir. Eğitimin ve sağlığın ticarileşmesi, suyun ticarileşmesi kapitalist sistemin krizlerini aşma çabasından gelmektedir. Ve bu sistem ortadan kalkmadıkça bu sorunların ardı arkası kesilmeyecektir.

1929 bunalımı II. Dünya Savaşı'na sebep olmuş, insanlık yaşayabileceği en kanlı günleri yaşamış, faşizm, gerici hortlamıştır. Kapitalizm bu krizinin bedelini insanlara bu şekilde ödetmiştir. 1970'lerle başlayan uzun dalga krizinin bedelini yine emekçiler, yoksullar ödemiştir. Eğitim, sağlık ve su ve daha neler neler... Tüm kamusal ve sosyal haklarımız elimizden alındı, ticarileşti. Kapitalizm bu krizin bedelini de bize ödetti. Ve 2008 krizi... Eğer daha fazla bedel ödemek istemiyorsak gelin emeğimize, sağlığımıza, eğitimimize, suyumuz ve dünyamıza sahip çıkalım. Bu sistemin alternatifi vardır. Başka bir dünya mümkündür. Ve bu sistemin suyu çoktan ısındı.

İLAÇ ve ECZACILIKTA NEO-LIBERALİZME GEÇİT YOK!

Mehmet Ali Ekinci

Geçtiğimiz aylarda, tüm dünyada sokağa dökülen milyonlarca emekçi gibi, ülkemizde de onbinlerce eczacı, eczane çalışanı sağlık emekçisi hem krizin faturasını ödememek hem de ilaç ve eczacılıkta uygulanmak istenen neoliberal politikalara karşı "ARTIK YETER" demek için alanlardaydı.

Kapitalist sistemin en etkili ideolojik silahlarından neoliberal politikalara geçiş ülkemizde 24 Ocak 1980 kararlarıyla gerçekleşti. Devletin ekonomideki ağırlığını küçülten, özel girişimciliği esas alan ve sermayenin rahat hareket edebilmesi için önündeki tüm engelleri kaldıran ve bize "özgürlükçülük" diye yutturulmaya çalıştırılan neoliberal politikaların hayata geçirilmesi ise 12 Eylül 1980 askeri darbesi sayesinde oldu. Ekonomide, eğitimde, sağlıkta bir dizi özelleştirmeler yapıldı. Sağlık alanında yeniden yapılandırılmaya gidildi ve sağlık kamusal hizmet olmaktan çıkıp yavaş yavaş sermayenin kontrolüne geçmeye başladı. "Sağlıkta Dönüşüm" diye önümüze konan proje bu yeniden yapılandırmanın bir parçasıdır.

"Sağlıkta Dönüşüm" projesi 2004 yılından itibaren AKP hükümetinin "Sağlıkta Devrim" diye gerçekleştirmeye çalıştığı projenin adıdır. Oysa ki

"sağlıkta devrim" deyince "sağlık hizmetlerinin herkesin ihtiyacına göre, eşit, parasız, kaliteli sunulması" yerine, yapılan şey tam tersine bu hizmetlerin paralı hale getirilmesi ve özelleştirilmesi oldu.

İlaç ve eczacılık alanı da sağlıkta yaşanan bu dönüşüm politikalarından nasibini aldı. Bu politikaları söyle sıralayabiliriz;

İlaç fiyat kararname ve ilaçta patent; İlaç fiyatlarını serbest bırakan bu kararname, ilaç şirketlerine kendi ifadeleri ile altın çağını yaşattı. İlaçta patent yine bu süreçte gündeme geldi. İlaçta patent çokuluslu ilaç şirketlerinin ilaç pazarındaki egemenliğini iyice artırdı, bu politikaların sonucu olarak Türkiye ilaç pazarı bu şirketlerin denetimine girdi.

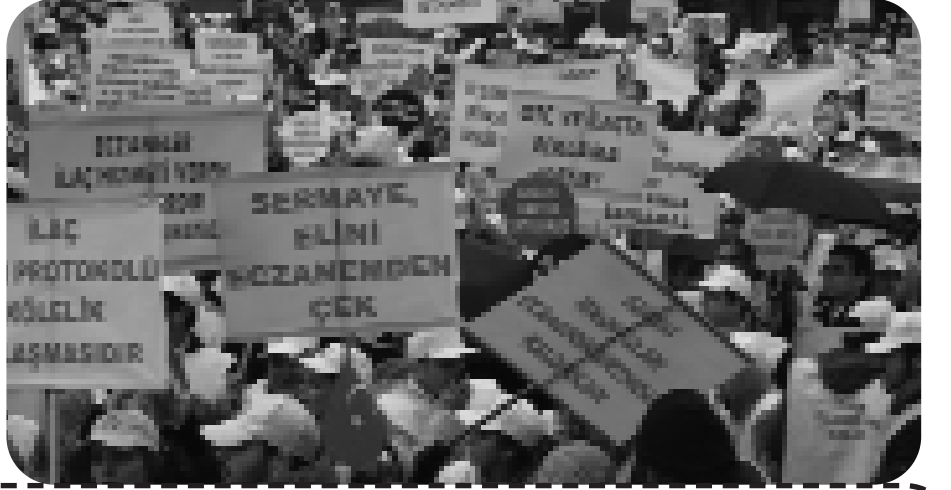
Veri imtiyazının kabulü; Neoliberal politikaların etkisiyle ilaç alanında gündeme gelen bir diğer uygulama ise, veri imtiyazıdır. 15.01.2001 tarihinde çıkarılan Ruhsatlandırma Yönetmeliğinin 9'uncu maddesi ile Türkiye ilaçta veri imtiyazını kabul etti. Veri imtiyazı bir ilaç pazara sunulduktan sonra o ilaca verilen imtiyaz hakkıdır. Bu imtiyaz hakkı çokuluslu ilaç şirketlerine ilaç pazarında geniş bir hareket alanı ve esneklik sağlıyor.

İlaç şirketlerinin birleşmesi;

Sağlık alanında yaşanan ticarileşmeye bağlı olarak, eczacılık alanında yoğun bir tekelleşme ve kartelleşme yaşanıyor. Şirket evlilikleri yahut doğrudan büyük şirketin küçük şirketi yutması biçiminde yaşanan bu sürece birkaç örnek şöyle: Ciba-Sandoz birleşmesi Novartis, Sanofi-Aventis birleşmesi, Glaxo-Welkome ile Smithkline da bir diğer tekeller arası birleşme.

SSK eczaneleri ve ilaç fabrikalarının tasfiyesi ve SGK; Sağlıkta dönüşüm politikalarının gereği olarak yapılan bu tasfiye süreci sonrasında emekli sandığı, Bağ-Kur, SSK Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) altında birleştirildi. SGK devlet adına ilaç alım

koşullarını belirleyen, ilaç ve sağlık alanını düzenleyen, kurallar koyan bir kurum haline geldi. SGK ve eczaneler arasında yapılan protokollerde SGK'nın ilaç şirketlerinin çıkarları doğrultusunda hareket etmesi aslında bize SGK'nın bu projenin bir parçası olduğunu göstermektedir. Kamuya yapılan iskontolardan ilaç şirketlerinin muaf tutulması, provizyon sisteminin (ilaçların önce SGK'dan onay alınıp sonra hastaya verilmesi) çalışmaması, az istihdam ve çok iş mantığına kurulumun reçete kontrollerini geç yapması bunun sonucunda eczacıya yapılan geri ödemelerin uzun süreli ve yüzde 100 avans biçiminde olması SGK ile eczaneler arasındaki gerginliği tırmadı.

İlaç ve Eczacılık alanında sırada bekleyen düzenlemeler

OTC ; OTC eczanelerde reçetesiz satılan ilaçlar demektir. Bu düzenlemenin amacı OTC ilaç listesinin genişletilmesi ve bu listeye giren ilaçlara fiyat serbestliği getirilmesi. Sonrasında bu ilaçlar geri ödeme listesinden çıkarılacak ve bu grup ilaçlara reklam serbestliği getirilecek.

İLAÇTA REKLAM; OTC ile birlikte gerçekleştirilmek istenen ilaçta reklam düzenlemesi ile ilaç tüketiminin artırılması hedeflenmekte ve reklam şirketlerinin pazarı büyütülmek istenmektedir.

ECZACI-ECZACI ORTAKLIĞI; 6197 sayılı Eczacılık Yasasının değiştirilip eczacılık alanının büyük sermayelere acılması gündemde. Bu yasalardan biri eczacı-eczacı ortaklığı. Eczacı-ec-

zacı ortaklığı, eczanelerin şirketleşmesinin, tek elde toplanmasının ve el değiştirmesinin önünü açıyor. Bu nasıl mı olacak? şöyle; Eczacıların çoklu ortak olması, giderek eczacıların çoğunluk hissesine sahip olduğu şirketlerin kurulması ve son aşamada eczacıların çoğunluk hisselerini global sermayeye kaptırarak piyasanın insafına bırakıldıkları zincir eczane modelinin uygulanması ile olacak.

SONUÇ

Bugün kişi başına ilaç tüketimi kişi başına sağlık harcamalarının yarısına eşitlenmiş durumdadır. Bu yıl dünyanın en

çok ilaç tüketen 10. ülkesiyiz. İlaç şirketlerinin yeni hedefi ilaç tüketimini 2-3 katına çıkarmak. 2015 yılında ise ilaç pazarının 30 milyar dolara çıkarmanın planları yapılıyor. OTC, İlaçta Reklam, Yeni Eczane Düzeni, Şirket Eczaneler bu amaca uygun yeni düzenlemeler olarak gündeme getiriliyor. Ve bizler biliyoruz ki bu düzenlemelerle piyasalaşan ilaç ve sağlık hizmetlerinin bedelini en çok emekçiler, dar gelirli ve onların çocukları olan biz öğrenciler ödeyeceğiz. Bunu reçete dışına çıkan ilaçların bedelini cebinden ödeyerek, reçeteli ilaç-

lara daha çok katkı payı vererek, ilaçta reklamın ilaç fiyatlarına yansıyan maliyetini üstlenerek ödemek zorunda kalacağız. Sağlık hakkımızı, yaşam hakkımızı elimizden almak isteyen bu düzenlemeye karşı mücadelenin ilk büyük adımını geçtiğimiz aylarda yapılan 32 bin kişilik kitlesel mitingimizle attık. Artık gerisini getirmek ve bu gidişi durdurmak bizlerin kararlı mücadeleyi sürdürmemizle olacak.

Sağlık haktır satılmaz!

İlaç ve sağlık sömürüsüne hayır!

NEWROZ PİROZ BE!

Newroz'un ve özgürlük bilincinin sadece efsanelere dayanmadığını ve Mezopotamya halklarının hangi şartlarda ve çağlarda olursa olsun hiçbir zaman esaret altında tutulamayacağını egemenlere karşı en büyük göstergesidir. Newroz'un her daim Mezopotamya halklarının isyan ve özgürlük ateş olması dileğiyle. NEWROZ PİROZ BE!!!

CANER MALATYA

Novruz, Nooruz, Navrez, Navrız, Nevruz, Newroz... Bu sözcüklerin bütün doğu halkları için tek bir anlamı vardır: Yeni gün. Gelen bu yeni günle doğu halkları, bu günden önce gelen bütün kötülükleri, baskıları ve zulümleri yenerek yeni bir sayfa açarlar ömürlerinde ve yeni bir güne, yeni bir yaşama başlarlar.

Kuşkusuz baskıları ve zulümleri yenmede dünyanın en bereketli toprakları olan Mezopotamya'daki halkların üzerine yoktur. Bu halklar var oluşlarından beri zaman zaman tutsak düşmüşlerse de hiçbir zaman baş eğmemişler ve eninde sonunda özgürlüklerini almışlardır.

Newroz geleneği, tarihin en son Buzul Çağı'nın bitmesinden hemen önceki günlere, yani 15.000 yıl öncesine kadar uzanır. Efsanevi Pers Kralı Cemşid, Indo-İranlıların avcılık-tan hayvancılığa ve yerleşik yaşama geçişini temsil eder. O çağlarda mevsimler insanoğlunun hayatında günümüzdekinden daha yaşamsal bir önem arz ediyordu ve yaşamla ilgili her şey dört mevsim ile çok yakından ilgiliydi. Zor geçmiş bir kışın ardından gelen bahar, tabiat ananın çiçek-

leri ve yeşillenen bitkileriyle uykusundan uyanması ve sığırların yavrulaması, insanoğlu için büyük bir fırsat ve bolluğun canlanması demektir. İşte böyle bir dönemde bu Newroz kutlamalarını başlatanın Kral Cemşid olduğu söylenir.

Sümerler de Bereket Tanrısı İnna'nın her 21 Mart'ta doğayı canlandırdığına inanır ve bu inançla "yeni doğuş" adını verdikleri bir dini tören düzenlerlerdi.

M.Ö. 487 yılında, Büyük Darius, Persepolis'teki yeni inşa edilmiş olan sarayında Newroz'u kutluyordu. Sadece Newroz gününde sabah saatin 06:30'unda güneşin ilk ışıkları gözlemindeki büyük kabul salonuna denk geliyordu ve bu olay sadece 1400 yılda bir gerçekleşiyordu. Bu durum aynı zamanda Babillilerin ve Yahudilerinde yeni yılı ile çakışıyor ve bu nedenle, bu kutlamaların eski toplumlar için çok uğurlu ve önemli sayıldığı açıktır. Persepolis yerleşkesinin ya da en azından Apadana'nın sarayının ve "Yüz sütunlu Salon"un Newroz'u kutlamak amacıyla inşa edildiği sanılmaktadır.

NEWROZ

Diriliştir Newroz

mazlumların

başkaldırışı

zulme boyun eğmemektir.

Dayanışmadır Ninowa'da

kölelerin isyanı.

Mezopotamya'da

halkların özgürlük şiarıdır.

Newroz,

barışın kardeşliğin günüdür.

Zulüm kalelerinin yıkılışı.

Demirci Kawa'nın çekiciyle

zulmün beynine vurulan

darbedir.

Ne zaman ki

kan emici kompradorlar

kan kusturmuşlarsa halka

işte buna karşı

kardeşliğin el ele verişidir

Newroz

Newroz: Kürt halkının özgürlük ateşi

Newroz'un Kürt halkının yüreğinde ve belleğindeki yeri ise Demirci Kawa efsanesine dayanmaktadır. Bundan çok eski zamanlar öncesinde, daha yeryüzünde kimsenin olmadığı dönemlerde Zervan isimli tanrının iki oğlu olmuştur. Birinin adı Hürmüz'dür ve bereket ile ışık saçan anlamına gelmektedir. Diğerinin ise Ehriman'dır ve kötülük ile kılık saçan anlamındadır. Firat ve Dicle'nin yaşam bulduğu, Ahura Mazda'nın kutsadığı topraklarda Hürmüz hep iyinin ve uygarlığın temsilcisi, Ehriman da onun karşıtı olmuştur.

Hürmüz, dünyada kendisini temsil etmesi için Zerdüşt'ü gönderir ve yüreğini sevgi ile doldurur. Zerdüşt ise buna karşılık oğullarını ve kızlarını Hürmüz'e hediye eder. Ehriman bu durumu kıskanır ve yüz yıllar boyunca sürecek olan iyilerle savaşına başlar. Tüm iyilere, Zerdüşt'ün soyuna ve iyiliklere Medya coğrafyasındaki yaşamı çekilmez bir duruma getirir. Ehriman bazen gökten ateşler yağdırır bazen fırtınalar koparır ve iyiliğe ve iyilere hep zulüm eder. En sonunda da içindeki nefreti ve kötülük zehrini zalim Kral Dehak'ın (Dehaq olarak da bilinir) beynine akıtır ve onu bir bela olarak Asur ve Med halkının üzerine salar.

Dehak'ın bildiği tek şey kötülük etmektir. Zalim Dehak halkının kanını emerken beynindeki zehir bir ura dönüşür ve onu ölümcül bir hastalığın pençesine düşürür. Dehak acılar içinde kıvrılarak yataklara düşer ve hastalığına bir türlü çare bulamaz. Dönemin doktorları acılarının dinmesi ve yarasının kapanması ve hastalığının iyileşmesi için yarıya genç ve çocukların beyinlerinin sürülmesini önerirler. Böylece Kürtlerin yaşadığı coğrafyada aylarca hatta yıllarca süren bir katliam başlar; her gün zorla anne babalarından alınan iki

gencin kafası kesilip beyinleri merhem olarak Dehak'ın yarasına sürülür. Bu katliam sürerken, sıra Med halkının çocuklarına gelir. Gençler öldükçe Firat'ın, Dicle'nin, Mezrabotan'ın hali perişan ve içler acıdır. Halk çaresiz ve güçsüz düşmüştür. Gençler katledilirken sıra bir gün daha önce bu şekilde 17 oğlunu kaybetmiş olan Kawa adındaki demircinin en küçük oğluna gelmiştir

Demirci Kawa'nın isyanı

Her gün Kürt gençleri Dehak'ın askerleri tarafından başları kesilmek üzere götürülürken Kawa'nın aklına başkaldırı fikri gelir ve bu konuyu etrafında güvendiği birkaç kişiye açıklar. Demirci dükkânında demirden savaş malzemeleri olarak Gürz-ü Kember, Kér gibi araçlar yapar ve bir taraftan da başkaldırı için etrafındakileri eğitir. Bu hareket yavaş yavaş yayılmaya başlar. Mart ayının 20'sini 21'ine bağlayan gece zalim Dehak'a karşı direniş başlar. O gece kralın sarayı direnişçiler tarafından ele geçirilir. Aynı zamanda bu direniş Dehak'ın egemenliğindeki bütün topraklarda devam eder. Direnişçiler kendi aralarında dağlar da ateş yakarak haberleşmekteydiler. Direniş bittiğinde Kawa'nın halk hareketi Dehak'ı ve yönetimini devirir. Sevinçle dağlara koşan halk bu ateşlerin etrafında oynamaya başlar.

Bir diğer söylentiye göre de Kawa, 20 Mart'ı 21 Mart'a bağlayan gece sabaha kadar demir ocağının başında sabahlar ve oğlunu zalim Dehak'ın katlinden kurtarmak için çareler düşünürken imdadına göğün yedinci katındaki iyiliğin temsilcisi Hürmüz, Ninowa'lı Kawa'nın yüreğini sevgi ve umutla doldurur ve bileğine güç, aklına ışık verir. Ona Zalim Dehak'tan kurtu-

luşun yolunu öğretir. 21 Mart sabahı, gün doğduğunda, Kawa oğlunu kendi eliyle Dehak'a teslim etmek ister ve zulmün ve kötülüğün kalesi olan Dehak'ın sarayına girer. Oğlunu zalim Dehak'ın huzuruna çıkarırken yanında getirdiği örsünü Dehak'ın kafasına vurur. Dehak'ın ölü bedeni Demirci Kawa'nın önüne düştüğü anda kötülüğün alevi Ninowa'da söner. Kısa sürede bütün Ninowa ve bölge halkı isyan eder ve ateşler yakarak saraya yürürler. Zulme karşı isyanı başlatan Kawa, demir ocağında çalışırken giydiği yeşil, sarı, kırmızı önlüğünü isyanın bayrağı, ocağındaki ateş ise özgürlük meşalesi yapar. Ninowa çayır çayır yanarken meşaleler elden ele dolaşır, dağ başlarında ateşler yakılır ve kurtuluş coşkusu günlerce devam eder. Zalim Dehak'tan kurtulan halklar 21 Mart'ı özgürlüğün, kurtuluşun ve halkların bayramı olarak kutlar. Demirci Kawa; başkaldırı kahramanı, Newroz ise; direniş ve başkaldırı günü olarak tarihe geçer.

Kürt yazar Musa Anter'e göre Newroz aslında Kürtlerde ilk başlarda 31 Ağustos'ta kutlanıyordu ancak daha sonra Arap Takviminin kabul edilmesiyle bu kutlamalar Mart ayına kaymıştır.

Mem û Zîn ve Newroz

Newroz, Ehmedê Xani'nin Mem û Zîn'i ile Kürt tarihçi Şeref-Xan'ın Şerefname'si başta olmak üzere birçok farklı kaynaktan da ele alınan ve anlatılan efsaneler arasındadır. Ehmedê Xani Newroz'u, ateş figürüne yer vermeden herkesin kirlere çıkıp eğlendiği bir gün olarak tanımlıyor. Newroz'un, özellikle genç kız ve erkeklerin birbirlerini görüp beğendikleri bir gün olduğu Ehmedê Xani'nin eserinde belirgin bir temadır.

İsyan ve özgürlük ateşi sönmedi

Newroz'un Kürt halkı için esirlikten kurtulup yeniden doğmaları anlamı taşınması sadece efsanelere dayanmamaktadır. Yakın zamanda 16-17 Mart 1988'de Halepçe'de yaşanan katliam, yine Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin kurucusu Qadı Muhammed'in Mahabad kentinin Çarçıra Meydanında idam edilişi Kürt halkının Newroz'dan önceki kötü günlerini ve Newroz'la birlikte ayaklanmalarını gösterir. Bu olaylar Newroz'un ve özgürlük bilincinin sadece efsanelere dayanmadığını ve Mezopotamya halklarının hangi şartlarda ve çağlarda olursa olsun hiçbir zaman esaret altında tutulamayacağını egemenlere karşı en büyük göstergesidir. Newroz'un her daim Mezopotamya halklarının isyan ve özgürlük ateş olması dileğiyle. NEWROZ PİROZ BE!!!

Alevilikte Nevruz

Âşık olan canlar bugün gelirler

Sultan-ı Nevruz günü birlik olurlar

Hallâk-ı cihandan ziya olurlar

Himmeti erince Nevruz Sultan'ın.

CANER MALATYA

Deyişler

Gelin ey kardeşler seyran edelim
Ali'nin doğduğu eyyam bu demdir
Bu zevkle münkiri hayran edelim
Ali'nin doğduğu eyyam bu demdir

Çerağlar uyansın, kurulsun Cem'ler
Gülbanklar çekilsin, sürülsün demler
Cümbüşe gelsinler cümle Erenler
Ali'nin doğduğu eyyam bu demdir

Hüsni Baba eyler candan niyazi
Dem sunsun sakiler, kılsınlar bâz'ı
Okunsun nefesler, çalsınlar sazı
Ali'nin doğduğu eyyam bu demdir

* * *

Sultan nevrüz günü cemdir erenler
Gönüller şad oldu ehl-i imanın
Cemâl-i yâri görüp doğru bilenler
Himmeti evince Nevruz Sultan'ın.

Cümle eşya bu gün destur aldılar
Aşk ile didara karşı yandılar
Erenler ceminde bâde sundular
Himmeti erince Nevruz Sultan'ın.

Erenler dergâha ruşen bu günde
Doldurmuş badeyi, sunar elinde
Susuz olan kanar kendi gölünde
Himmeti erince Nevruz Sultan'ın.

Sultan Nevruz günü canlar uyanır
Hal ehlî olanlar nura boyanır
Muhib olan bu gün ceme dolanır
Himmeti erince Nevruz Sultan'ın.

Pir himmet eyledi bu gün kuluna
Cümle muhib bu gün cemde buluna
Cümle eşya konar kudret balına
Himmete erince Nevruz Sultan'ın.

Âşık olan canlar bu gün gelirler
Sultan-ı Nevruz günü birlik olurlar
Hallâk-ı cihandan ziya olurlar
Himmeti erince Nevruz Sultan'ın.

Pir Sultan'ın eydür, erenler cemde
Akar çeşmim yaşı her dem bu demde
Muhabbet ateşi yanar sinemde
Himmeti erince Nevruz Sultan'ın.

Nevruz nedir, ne demektir, ne zamandır?

Nevruz kelimesinin aslı eski Farsça'daki nava (yeni) ve razanh (günlük ışığı) kelimelerinin birleşmesinden gelmektedir ve bugünkü Farsçada da aynı anlamda (yenigün-yenigün ışığı) kullanılmaktadır. Nevruz birçok top-

lumda da; örneğin Azerbaycan'da Novruz, Kazakistan'da ve Tacikistan'da Navruz meyrami, Kırgızistan'da Nooruz, Kırım Türklerinde Navrez, Batı Trakya Türkleri'nde Mevris, Kürtçe'de Newroz gibi ben-

zer anlamda kullanılmaktadır.

Nevruz, güneş ışınlarının ekvatora dik vurduğu (kuzey yarıkürede ilkbahar ekinoksu, güney yarıkürede sonbahar ekinoksu), miladi takvime göre 21 Mart olan gündür.

Alevilikte Nevruz'un önemi nedir?

Nevruz'un birçok toplum için olduğu gibi Alevi toplumu için de çok önemli bugündür. Bugünde yaşanmış birçok olay sayesinde Nevruz Alevilerin için önemli bir gün olmuştur. Bu olaylar şunlardır:

"Tanrının dünyayı yaratmayı tamamladığı gündür.

"Hz.Adem'in yaratıldığı gündür.

"Hz.Nuh'un gemisinin karaya çıktığı gündür.

"Hz.Ali'nin doğduğu gündür.

"Hz.Muhammed'e peygamberliği verildiği gündür.

"Hz.Ali'nin Hz.Fatma ile evlendiği gündür.

"Hz.Muhammed'in Gadir-i Hum'da okuduğu hutbeyle Hz.Ali vasi ve kendisinden sonra Müslümanların önderi olarak tayin ettiği gündür.

"Hz.Ali'nin hilafeti aldığı gündür. "Gaip Erenlerinin (Kırklar) toplandığı gündür. Kırklar bayramı olarak da bilinir.

"Hünkâr Bektaş-ı Veli'nin Anadolu'ya geldiği gündür.

"Hz.Hüseyin'in intikamını almak için Muhtar Sakafi önderliğinde kurulan gizli örgütün kurulduğu gündür. İhtilal işareti olarak mahalelerde büyük ateşler yakılır ve Aleviler o günden bu yana zulme karşı başkaldırdıkları zaman ateş yakarlar.

"Nevruz adlı öksüz ve yetim bir çocuğun Hz.Ali'ye kırmızı boyalı bir yumurta verdiği ve Hz.Ali'nin de bugünü Nevruz Bayramı ilan ettiği gündür.

"Ölülerin dirilip eğlendiğine inanılan gündür.

Nevruz günü gençler evlerden topladıkları bayramlıkları (şeker, pirinç, bulgur, un, yağ, yumurta) ziyaret ettikleri yoksul ve yetimlere dağıtırlar. Böylece yoksullar ve yetimler "buraya Hızır uğradı" diyerek sevinirler. Sonra hastalar, yeni ölmüşlerin evleri ile mezarlıklar ve türbeler ziyaret edilir.

Aleviler Nevruz'da ne yaparlar?

Aleviler de diğer doğu toplumları gibi Nevruz'a çok önem verirler. Aleviler buldukları bölgeye göre 20 Şubat ile 21 Mart arasında Nevruz'u kutlarlar. Nevruz sabah toplu yemek yenecekse, Dede bir dua okur. Ardından Nevruzîyeler okunarak herkese süt ikram edilerek kahvaltı yapılır. Daha sonra evler temizlenir, temiz giysiler giyinerek gençler evleri dolaşarak bayramı kutlarlar. Gençler evlerden topladıkları bayramlıkları (şeker, pirinç, bulgur, un, yağ, yumurta) ziyaret ettikleri yoksul ve yetimlere dağıtırlar. Böylece yoksullar ve yetimler "buraya Hızır uğradı" diyerek sevinirler. Sonra hastalar, yeni ölmüşlerin evleri ile mezarlıklar ve türbeler ziyaret edilir. Akşama doğru yaşlılar ve gençler için ayrı ayrı mekânlarda muhabbet sofraları kurulur ve akşam sekize doğru Nevruz erkanına başlanılır.

Bektaşilikte ise Nevruz'da dem sofrası kurarlar. Kurbanın karaciğeriyle şarap (kızıldeli) ve rakıdan (akyazılı) oluşan dem dedeye kontrol ettirilir ve dualandırılır. Dem almak isteyenler dem sofrasında belli bir hizaya geçerek yedi kez dem alırlar. Bu sırada zakirler nefes ve deyiş okurlar, saki ve sakiye bade dağıtır ve sohbetler edilir. Bundan sonra meclise serbestlik ve neşe gelir, böylece semah dönülmeye başlanılır. Sonra on iki hizmet sahiplerinin hizmeti sona erdirilir.

Arap Alevileri (Nusayriler) bir kısmı 21 Mart'ta, bir kısmı 1 Nisan'da kutlarlar Nevruz'u. Arap Alevileri bu günde davet ettikleri şeyhle birlikte namaz kılarlar. Şeyh kimsenin bilmediği duaları sessizce okuduğundan dolayı davet edilir. Kitabı'l Mecmu-a'dan sureler okunur. Nusayri erkekleri bu günde dövülmüş buğday ve etten oluşan "Hırsi" adlı bir çeşit aşure yapar ve herkese dağıtırlar.

Dil Edebiyat Kültür

üçlünün

Diya lek tiği

EMİR HASAN BEREKETOĞLU

Bizim yaşadığımız topraklarda da edebiyatı toplumun kanayan yaralarını göstermek (ifşa) ve iyileştirmek (propaganda) için aracı olarak gören yazarların sonu bedenen zindan, zihnen ise sansür olmuştur. Biliyoruz ki, nice yazar ve şair Türkiye zindanlarında yıllarca çürümeye terk edilmişlerdir. Saymaya başlasak buradan Acem'e yol olur. Hatırlatmakta fayda var: Nazım Hikmet, Kemal Tahir, Orhan Kemal, Ahmet Arif, Enver Gökçe... hemen dimağımıza düşenler.

Türkiye toplumunun okur-yazarlık oranı yüzde 85'i aşmış durumda. Bir diğer deyişle büyük çoğunluk okuma yazma biliyor. Bir başka istatistik daha verelim. Türkiye'de yılda ancak her altı kişi bir kitap bitiriyor.* Yani müstesna hale getirilmiş bu toplumda, yedi vatanş bir araya gelip bir yıl boyunca ancak bir kitap bitirebiliyor. Bu kıskırtıcı istatistiğin etrafında biraz daha duralım.. Peki diğer toplumlarda durum nasıl? Japonlar yılda kişi başına 25 kitap okuyorlar. Varın gerisini siz hesaplayın. Amacım kitapla olan bu "derin muhabbeti" yazıya dökmek. Açıkçası, bunu derin bir şekilde analiz etmek başka değerli ve geniş bir yazının görevi olabilir. Şimdilik bu hale getirilmiş güzide insanımızın neden okumadığının ipuçlarını yakalamak niyetindeyim. Bu yazıda amacım eğer bizler de Japonların teknolojisine, arabalarına, çekik gözlerine olan ilgimizi, biraz da okuma seviyelerine yöneltirsek karşımızda nasıl bir yol haritası duruyor, onu hafiften göstermeye çalışacağım.

Sadece 300 kelimeyle konuş(turulu)uyoruz!

Okuma özürü bir toplumuz. Bunu artık Mısır'daki sağır sultan da duyulı yıllar oldu.

Kültür özürü bir toplumuz. (Siz bakmayın İstanbul'un 2010 yılında Kültür Başkenti olacağına.)

Dil özürü bir toplumuz. Özellikle çok sevmemiz için bize sürekli telkin

edilen dilimizle! İlgimiz ne alemde? Acaba gündelik hayatında Türkçe konuşan bir insan kaç kelimeyle günü geçiriyor? Ortalama 300 kelime bize yetiyor**. Fazlası zarar deyip de kendimizi "az aşım ağrısız başım" felsefesine teslim etme olasılığımız da var. Ama işlenmiş bir dile sahip ortalama bir vatandaş 5000 kelime konuşuyor.

Bir insan beyni eğer dil ile sarmaş dolaş olursa on binlerce kelimeyi bir günlük iletişimde kullanabilir. Ama şöyle bir sorun var. Bu on binlerce kelimeyi öğrenmek için, kalıcı hale getirebilmek için boyumuzca kitabı devirmek gerekir.

Neden 5000 kelime değil?

Kitaptan korkan bir toplum yaratan egemen oligarşi, kitapları yakmış, yırtmış ve sansürlemiş. Yetmemiş bu bir avuç asalak, kitapları yaratan bedenleri zindanlara atmıştır. Sonra da yukarıdaki istatistiklere bakıp, ah edip vah etmiştir. Ahlarına, vahlarına bakmayın siz onların, onlar aşımıza, emeğimize göz koyan çıyanlardır ve aynı zamanda zihnimize zehirli sarmaşıklar dolayanlardır.

Bugün Nazım Hikmet'ten şiir okuyanların kendileri ve ağa babaları Nazım'ı yıllarca zindanda çürümeye mahkum etmişlerdir. Nazım'ın kitaplarını ve istediği güzel dünyayı gözlerden ve gönüllerden irak tutmak için onu yıllarca yasaklamışlardır. Dünya edebiyatının gözbebeği Nazım Hikmet'i, bu toplumda yıllarca

menfur bir konumda tutan egemenlerin, yukarıdaki istatistiklerdeki payını varın siz hesaplayın. Kitaptan, dillerden, fikirlerden, konuşmaktan korkan egemenler, her güzel olanı sadece kendileri için isterler.

Edebiyat insanlık tarihinin en güzel meyvesidir. Buna kim karşı çıkabilir? Edebiyat toplumların ilacıdır. Bu ilaç olmadan hangi toplum yaşayabilir? Her toplumun dilinin devamı salt onun edebiyatına bağlıdır. Çünkü edebi ürün vermeyen dil, kurur ve ölür.

Aynı zamanda edebiyattan uzaklaşan toplum da kurur ve ruhsuz bir yığın haline gelir. (bakınız günümüz Türkiye'si)

Bugün aynı zamanda toplum-edebiyat ilişkisine sağlıklı bakmamız gerekirse, ülkemiz açısından bu ilişkiyi iki ayrı kanaldan incelemeliyiz. Hiç kuşkusuz bugün, bu topraklarda yaşayan on milyonlarca insanın oluşturduğu toplumun, kuru ve ruhsuz olduğunu belirtmek saygısızlık değil gerçektir.

Onlar dilinden, kitabından, yazarından korkanlar.. Tanı onları..

Sanat sanat içindir, diyen burjuva yazarları edebiyatı kitlelerden uzaklaştırıp tekellerine almak istemişlerdir. Hayır, sanat halk için yapılır, diyerek sanat ürünlerinde halkın öz sorunlarını estetize ederek veren yazarlar da toplumculuğu savunup esas

atışı doğumların sevincine ey bir elinde mezarcılar yaratan bir elinde ebeler koşturan doğa bu

Ne gün batışı ölümlerin üzünçüne ne tan

DAĞLAR

Başım dağ, saçlarım
kardır,
Deli rüzgarlarım vardır,
Ovalar bana çok dardır,
Benim meskenim dağlardır.

Şehirler bana bir tuzak;
İnsan sohbetleri yasak;
Uzak olun benden, uzak,
Benim meskenim dağlardır.

Kalbime benzer taşları,
Heybetli öter kuşları,
Göğe yakındır başları;
Benim meskenim dağlardır.

Yarimi ellere verin;
Sevdamı yellere verin;
Yelleri bana gönderin;
Benim meskenim dağlardır.

Bir gün kadrim bilinirse,
İsmim ağza alınırsa,
Yerim soran bulunursa:
Benim meskenim dağlardır

Sabahattin ALİ

İNSAN

İnsan kuş kanadında gelen yazı.
İnsan arı su, insan ak süt.
İnsan yemyeşil uzanan bahçe.
İnsan kum, insan çakıl taşı.
İnsan yiğit, insan dost, insan sevdalı.
İnsan kancık, insan ödle, insan hergele.
İnsan kocaman, dağ gibi.
İnsan parmak kadar, küçücük.
İnsan alın teri, insan lokma, insan kan.
İnsan solucan, insan sülük.

İnsan kuş kanadında gelen yazı.
İnsan gül fidanında yanan konca.
İnsan umutların kapısı.

A. KADİR

"Bugün Nazım Hikmet'ten şiir okuyanların kendileri ve ağa babaları Nazım'ı yıllarca zindanda çürümeye mahkum etmişlerdir. Nazım'ın kitaplarını ve istediği güzel dünyayı gözlerden ve gönüllerden irak tutmak için onu yıllarca yasaklamışlardır."

olandan yana tavrı takınmışlardır. Bizim yaşadığımız topraklarda da edebiyatı toplumun kanayan yaralarını göstermek (ifşa) ve iyileştirmek (propaganda) için aracı olarak gören yazarların sonu bedenen zindan, zihnen ise sansür olmuştur.

Biliyoruz ki, nice yazar ve şair T.C.'nin zindanlarında yıllarca çürümeye terk edilmişlerdir. Saymaya başlasak buradan Acem'e yol olur. Hatırlatmakta fayda var: Nazım Hikmet, Kemal Tahir, Orhan Kemal, Ahmet Arif, Enver Gökçe... hemen dimağımıza düşenler. Daha niceleri var.

Bu birinci kanaldan edebi ortama bakmaktır. Bir ülke resmi dil olarak kabul ettiği dile bile (bile) yasak getirmiştir. Buna sebep o dile anlatılandır. Türkçe "Türklüğü ve Türk devletini" (nam-ı diğer burjuvazi) nazik yerinden rahatsız ettiğinde tehlike olarak algılanmıştır.

Bu durumdan dolayı "Türkler" 300 kelimeyle konuşmaya ve düşünmemeye iyi gözle bakmaya başlamışlar. Elinde kitap olandan korkan bir toplum haline gelmişler. Bunun sebebi genelde 12 Eylül faşist darbesine yordandır. Elbette 12 Eylül'ün etkisi çoktur. Ama yasakçı zihniyetin T.C.'nin tohumunda olduğunu bilmekte fayda var.

Diller güvercinlere benzer.. Kürtçe de..

Bugün liberal demokratlar ve benzeri iktidar amigoları ülkenin giderek geçmişiyle ters düşmesini bugünkü iktidarın özgürlükçü tutumuna kanıt olarak gösteriyorlar. Elbette işlerine gelmeyen üç maymunu oynayanlar yasakçı zihniyetin devam ettiğini görmezden gelecekler.

Şimdi de ikinci kanaldan bakalım. Bu topraklarda onlarca yıl sadece tek dil olduğu söylendi. Diğer diller yok sayıldı. Bu yok saymaya karşı direnen diller bu oyunu bozunca bu sefer diller aşağılandı. Kadim dillerden Kürtçe, bu muameleye sistematik olarak, tabii tutulan dillerden biriydi. Kürtçe yıllarca yasaklıydı. Sonra kabullenmek zorunda kaldılar. Bu sefer tukaka dil bu, hani bunun yazılı edebiyatı dediler. Kürtçe'nin dengbejleri yok sayıldı. Kürtçenin sözlü edebiyatı hasır altı edildi. Ahmede Xane sır olarak bırakılmak istendi. Ona da güçleri yetmedi. Bugün dillerdeki şahanelikleri keşfetmek yerine, dilleri nasıl yok edebiliriz, diye hesaplayan egemenler, halkların geleceğine

taş koymaktadır. Mehmet Uzun gibi nice Kürtçe yazarları artık engeleyebilecek durumda değil egemenler. Çünkü diller güvercinlere benzer. Uçuverirler alabildiğine, hele bir fırsatını bulsunlar.

Başlarken ortalalama 300 kelimeyle konuştuğumuzu belirttim. Bu 300 kelime dışında konuşabileceğimiz binlerce kelime hemen yanibaşımızda duruyor. Aynı zamanda bizi sadece istedikleri dille konuşmaya mahkum edenlere inat, anadilimizi mevzi olarak savunmak gerekiyor. Kelime hazinesi genişledikçe beyinde kavram algılaması daha hızlı olur, insan düşünmeye sorgulamaya yatkın olur. Çünkü bunun için malzemesi olur. Aynı zamanda iki üç dile sahip insanın iki üç insan gücünde yaşama etkileşime geçtiğini tahmin edebiliriz.

İnsan sahip olduğu kelime sayısınca kavrar hayatı

İnsan, hayal ettiği kadar yaşamın güzelliklerin farkına varır. İnsan, sahip olduğu kelime sayısınca kavrar hayatı. Elbette insan bizim gibi bir düşün peşine takılmış ise, hayatı kavramaktan ziyade; değiştirmek gibi bir amacı olduğu için edebiyatla haşır neşir olması gerekir.

Yazıyı biraz sizi düşündürmek için değişik bitirmek istiyorum. Size ev ödevi vermek istiyorum. Şimdi elinize bir kağıt ve bir kalem alın. Ve aşağıdaki soruları cevaplayın. (cevaplamak istemeyenler için yazı bitmiştir.)

1-Gündelik hayatta konuştuğunuz dilde bildiğiniz çiçek isimlerini yazınız.

Aklınıza gelen çiçeklerin kokularını hatırlayınız. Bilmediğiniz çiçeklerin kaç tane olduğunu öğrenin.

2- Gündelik hayatta konuştuğunuz dilde bildiğiniz kuş isimlerini yazınız. Aklınıza gelen kuşların ötüşünü hatırlamaya çalışın. Bilmediğiniz kuş türlerinin kaç tane olduğunu öğrenin.

3- Gündelik hayatta konuştuğunuz dilde bildiğiniz balık isimlerini yazınız. Aklınıza gelen balıkların şekillerini hatırlamaya çalışın. Bilmediğiniz balıkların kaç tane olduğunu öğrenin.

4- Gündelik hayatta konuştuğunuz dilde bildiğiniz atasözlerini yazınız. Aklınıza gelen atasözlerinin hikayesini tasarlarmaya çalışın.

5- Gündelik hayatta konuştuğunuz dilde bildiğiniz fıkraların sayısını hatırlamaya çalışın. Bu yazıyı okuduğunuz gün bildiğiniz fıkraları arkadaşlarınıza anlatın. Kaç fıkra biliyorsunuz?

6- Gündelik hayatta konuştuğunuz dilde bildiğiniz roman ve romancı isimlerini yazınız. Bilmediğiniz roman ve romancı isimlerini "hayal etmeye" çalışın

7- Gündelik hayatta konuştuğunuz dilde kaç şiiri ezber biliyorsunuz. Kaç şair tanıyor sunuz?

Ve son olarak, aşağıdaki boşluğa bizim bu halde bulunmamıza sebep olanlara gündelik hayatta kullandığımız dilde orijinal bir vecize yazarak yazıya son noktayı siz koyun...

8- "....."

* <http://istatistikler.net/okuma.html>

** <http://arsiv.sabah.com.tr/2004/07/28/gnd104.html>

"Kitaptan korkan bir toplum yaratan egemen oligarşi, kitapları yakmış, yırtmış ve sansürlemiş. Yetmemiş bu bir avuç asalak, kitapları yaratan bedenleri zindanlara atmıştır."

seslenişimiz yalnızca sana yaşamasına yaşıyoruz ya güzelliğini bitmedi daha sürüyor o kavga ve sür

insan gibi

Çok yakında bir gün
Çok yakında bir gün
Ağır uykulardan uyanacaklar
Zor kapıları açacaklar
Yere sağlam basacaklar.

Sevgiden sırlıklam
Yangınlanacak aşklar
Çok yakında bir gün
Çok yakında bir gün
İnsanlar insan gibi
yaşayacaklar.

En dar en karanlık sokaklar
Çok yakında bir gün
Çok yakında bir gün
Bayramlaşıp işiyacaklar
Hürriyet giyecek aydınlık
ayaklar.

Cahit IRGAT

*Büyük aşklar yolculuklarla başlar
ve serüvenciler düşer bu yollara
ancak*

*Onlar ki dünyanın son umudu
soyulan tükenen birer çılgındırlar*

*Ama yaşarlar dünyanın dört bir
yanında
Ölümler alay ederler sanki*

*Nerde beklenirse ordaydılar
bir kez bile gecikmediler ömür boyu*

*Neydi onları ordan oraya
savurup duran şey*

*Onları daima yalnız kalan
neydi bu yaşam denilen gürültüde*

*Her dilden bir adları vardı onların
ama hiçbir ülkenin kimliğini
taşımadılar*

SOLUK SOLUĞA

*Sarınsındılar belki de esmer
yani birçok yüzün bileşkesi*

*Ne altın arayıcısıydılar
ne de aylak bir gezgin*

*Vurulup düşseler de her kuşatmada
serüvencidir onlar ve hiç ölmezler*

*Ki onlar hep yalnızdır ve her nasılsa
Bulutlar heceler olmanın bir yolunu*

*Onlar ki bu dünyada
kahraman olmaya mahkumdurlar*

*Sislenen anılar kaldı bize onlardan
renkleri bozulup duran solgun
anılar*

*Nasıl yazmalı ki silinip gitmesin
bulutlar gibi çekilmesin gök
boşluğuna*

*Bileği güçlü ve gözüpek avcılar
miydi
onları kuşatıp yeryüzü cennetinden
atan*

*Yoksa kendini tüketen hüzneler
miydi
uurulup düştükçe ışığını karartan*

*O serüvenlerin günlüğü tutulmadı
yazılmadı o insanların destan şiiri*

*Parça parça ettirilseler bir kartala
(ki sanırım böyle oldu sonları)*

*Fışkırı yüreklerinden
başsarız ihtilallerin yangınları*

AHMET TELLİ

FELSEFENİN DÜŞÜNSEL EVRİMİ

“Felsefe doğayı ve toplumu anlamının yöntemlerini bize gösterse de, tarihsel gelişim sürecinde egemen sınıfın kendi iktidarını kurma ve koruma yönünde de harç görevini üstlenmiştir.” 19. yüzyıla kadar egemen sınıfların belirleyiciliğinde kalan felsefe, Marx ve Engels’le beraber diyalektik ve tarihsel materyalizm olarak ezilen işçi sınıfının geçmişi öğrenme bugünü anlama ve geleceğini kurma yöntemine dönüşmüştür.

M. RAMAZAN

İnsanın doğayla ve toplumla kurduğu ilişkiler beraberinde, sorgulayan, tartışan ve yargılayıcı bir kişilik geliştirmesine sebep olmuştur. Felsefe de, insanoğlunun yaşamını anlamlandırabilmek için düşünsel bir çaba harcamasıdır. Filozoflar da diğer insanlar gibi öğrenmeye çalışırlar. Bilgi, onlar için ulaşılmaması gereken bir “şey”dir. İşte filozoflar, bu bilgiye ulaşabilmek için sorular sorarlar. Platon bunu “Felsefe; doğruyu bulma yolunda, düşünsel bir çalışmadır” şeklinde tanımlar.

Filozoflar sadece bilgi peşinde koşmamaktadırlar. Onlar, edindikleri bilgiler ışığında kendilerine bir ahlak anlayışı, dünya görüşü ve tamamen bir yaşam biçimi çizmektedirler. Mesela dünyayı “idea”lardan oluşmuş (idea; “düşünceler ve bu düşüncelerin görünüşleri” olarak tanımlanabilir.) bir yapı olarak algılayan bir felsefe öğretisi, yaşama ilişkin tüm yargılarını da ona göre oluşturmuş demektir. Dolayısıyla bizler de çevremizde varolanları sorgulayıcı bir bakış ve düşünme tarzı ile ele aldığımızda, neyin, neden o şekilde olduğunu anlamaya çalışmış oluruz. Burada ki en önemli edim düşünmekten ve sorgulamaktan korkmamaktır. Sokrates’in de deyişiyle “sorgulanmamış bir hayat, yaşanmaya değer değildir.”

İLK FİLOZOFLAR

Tarihte İlk filozoflara ve Felsefi yaklaşımlara sınıflı toplum aşaması diyebileceğimiz medeniyette rastlarız. Bunun nedeni egemen sınıfın ezilen sınıf üzerindeki hâkimiyeti sonucunda ortaya çıkan boş zamandır. Ezilen sınıfın sırtından elde edilen artı ürün beraberinde yaşam ve çalışma kaygısı gütmeyen ezen sınıfa hayatı ve doğayı sorgulayacak ve düşünce üretecek yeterli boş zaman yaratmıştır. Bu dönemde ortaya çıkış M.Ö. 7. yüzyılın sonundan başlayıp, M.S. 2. yüzyıla dek süren ilkçağ felsefesi, mitolojiden ya da çoktanrılı dinden kopuş ve doğal olayların yine doğal nedenlerle açıklanması gerektiği inancıyla başlamıştır.

Toplum biçimlerinin ve üretim ilişkilerinin değişimine bağlı olarak farklılaşan felsefi yaklaşımlar Ortaçağ felsefesinde derebeyliğin rengini alarak antik çağ felsefesinin sonlarında belirginleşmeye başlayan din yönelimli ya da dinsel içerikli felsefe tarzının gelişmesi olarak gerçekleşir.

Skolastik felsefe inanç ile bilgi ya da din ile felsefe arasındaki ilişkinin belirlenmesi konularında açık olmayan bir yol izlemiş, ve bunları birbirlerine indirgemeye yönelmiştir. Ortaçağın sonlarına doğru bu yaklaşım iyice çözülmeye başlamış ve din-felsefe ilişkisi birbirinden uzaklaşmaya yönelmiştir. Felsefe giderek bağımsızlaşacak ve Rönesans’ta kendi başına bir güç kazanacaktır.

Doğrunun çift nitelikliliği, bilgi bakımından doğru olmayan bir şeyin inanç bakımından doğru olabileceği düşüncesi bu dönemde temellendirilmiştir. Böylece inanç ile bilginin sınırları kesin olarak birbirinden ayrıştırılmış olmaktadır. Burada şunu belirtmekte fayda var, doğrunun çift niteliğinin oluşmasında (düalizm) en belirleyici faktör, derebeyliğin yanında ortaya çıkan ve rüştünü henüz ispat edememiş burjuva sınıfının özerklik arayışıdır. Bu özerkleşme süreçlerinin bir parçası olarak “birey” tarihsel ve düşünsel planda öne çıkmış, “felsefe” de insan düşüncesinde sorun olan her şeyin irdelendiği bir disiplin olarak yeniden ele alınmaya başlanmıştır. Parçalı, renkli, monolitik olmayan Rönesans düşüncesi böylece ortaya çıkmıştır.

RÖNESANS ve DOĞA BİLİMLERİ

17. yüzyılda rasyonalizmin kaynağında matematik ve fizik bulunmaktadır. Bu dönem belirleyici olmuş düşüncelerde matematik ve geometriye açık bir ilgi vardır. Kaydedilen gelişmelerle, doğanın da matematik formüllerle ya da kavramlarla anlaşılabilirliği düşüncesine varılmıştır; doğa ile akıl, madde ile zihin arasında bir uygunluk fikrinden hareketle ünlü rasyonalizm düşüncesine ulaşılmıştır.

Doğa bilimlerinde kaydedilen gelişmeler de bu dönem felsefesinin gelişiminde belirleyici bir etki yaratmıştır. Bunlardan özellikle Kopernikus Devrimi olarak adlandırılan gelişme, Giordano Bruno’nun evren tasarımları ve Galileo’nun ortaya koyduğu mekanikteki gelişmeleri anmak gerekir. Kopernikus tüm bir dünya görüşünü değiştirecek olan bir sistem geliştirmiştir. En temel sonucu, “gerçeklik karşısında gören gözün yanılabilirliğini” açık bir şekilde ortaya koyması olmuştur. Güneş, Ay ve yıldızların Dünya’nın etrafında döndükleri yanılmasını düzeltmiştir. Böylece “gerçek dünyayı değil

dünya görüşüne karşı yeni bir dünya görüşünün ortaya çıkması ve temellendirilmesi olarak belirtilir. Bu yüzyıl yeni bir ideal ile tarih sahnesinde yer alır; bu ideale göre, aklın aydınlattığı kesin doğrulara ve bilginin ilerlemesine dayanan entelektüel bir kültür egemen olmalıdır ve bu kültür sonsuz bir şekilde ilerlemelidir. Böylece ilerleme ideali, insanın geleneğin köleliğinden kurtularak sürekli mutluluk ve özgürlük yolunda gelişeceği düşüncesine dayandırılır. Burada burjuva sınıfı “tanrı özne” fikrinin hüküm sürdüğü feodal düzeni alt etmiş kendi düzeninin felsefi temellerini örmeye başlamıştır.

FELSEFENİN DEVRİMCİLEŞMESİ: MARKSİZM

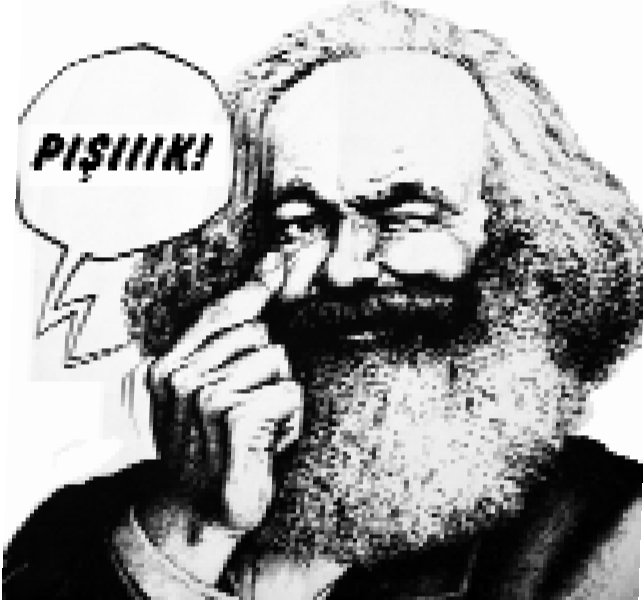
19. yüzyılın genel hatlarıyla Almanya’da felsefenin, Fransa’da sınıf mücadelesinin, İngiltere’de ekonominin gelişip güçlendiği dönem olarak belirtilebilir. 19. yüzyıl tarihsel bakımdan siyasal ideolojilerin öne çıktığı bir dönem olarak ortaya çıkmıştır. Sosyalist düşünce ve onun felsefi kökleri bu dönemde belirginlik kazanmış, öte yandan Liberalizm ve onun felsefi kökleri belirginleşmiştir. 18. yüzyıl aydınlanmacılığının felsefi konumlanışı devam ettirilmekle birlikte, aydınlanmacı felsefi kavramlara belirli bir ölçüde kuşkuyla bakan bir yönelim olarak şekillendiği söylenebilir. Fransız Devrimi’nin sonrasında ortaya çıkan hayal kırıklıklarının etkisi 19. yüzyıl felsefelerinde görülür. Burjuvaziyle beraber ortaya çıkan işçi sınıfı Marksizm’in (diyalektik materyalist felsefe) devrimciliğine yönelirken, diğer taraftan egemen burjuvazi devrimci özünü yitirerek iyice tutuculaşmaya ve özgürlük alanını bulanıklaştırmaya başlamıştır.

Her çağın felsefesinin kendi toplumsal, kültürel ve siyasal koşullarıyla etkileşimli olması gibi 20. yüzyıl felsefesi de kendi siyasal ve toplumsal gelişmelerinden etkilenmiştir. Çağın siyasal olayları, kültürel ve teknolojik gelişmeler, bilimsel alandaki yeni sonuçlar, ortaya çıkan yeni düşünce eğilimlerinin hepsi 20. yüzyıl felsefesinde görülen bilime yönelik sorgulayıcı yaklaşımların, aklın sorgulanması girişimlerinin, dile yönelik ilginin, özne kavramı üzerinde yürütülen tartışmaların, zihin problemlerinin, yeni bir boyut kazanan bilgi sorununun, cinsellik soruşturmasının, yabancılaşma ve iktidar sorunsalının arka planını oluşturmaktadır.

19. yüzyılın sonunun bunalımlı havası, 20. yüzyılın başında sermaye merkezli tüketim ekonomisinin etkisiyle görece iyimserlik ortamına dönüştü. Ancak dönemin rekabet koşulları ve emperyal politikalar, dünyanın o güne kadar gördüğü en büyük iki pazar paylaşımı savaşının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ardından gelen soğuk savaş dönemi, yüzyılın tüm vaatlerini silip süpürmüştür. Büyük acılara yol açan kitlesel savaşlar, yerini ironik bir şekilde kitle imha silahlarının ürettiği dehşet dengesinin barışına terk etti. Ama irili ufaklı yerel ve bölgesel savaşlar hiç bitmedi.

Bu tarihsel gelişim süzgecinden sonra şunu belirtmekte fayda var “felsefe her ne kadar doğayı ve toplumu anlamının yöntemlerini bize gösterse de, tarihsel gelişim sürecinde egemen sınıfın kendi iktidarını kurma ve koruma yönünde de harç görevini üstlenmiştir.” 19. yüzyıla kadar egemen sınıfların belirleyiciliğinde kalan felsefe, Marx ve Engels’le beraber diyalektik ve tarihsel materyalizm olarak ezilen işçi sınıfının geçmişi öğrenme bugünü anlama ve geleceğini kurma yöntemine dönüşmüştür.

MARKS ÖLDÜ

algıladığımız dünyayı bildiğimize” dair derin bir çıkarılamayı belirginleştirmiştir.

Aydınlanma felsefesi ya da 18. yüzyıl felsefesi; genel olarak insanın kendi yaşamını düzenlenmesini yeniden gündeme almış, hem düşüncenin, hem toplumsal yaşamın köklü değişimlere uğrayacağı bir sürecin fikirsel/felsefi başlatıcısı olmuştur. Bu yüzyılın sonlarına doğru meydana gelen Fransız devrimi (1789), ve ardından gerçekleşen modernleşme süreçleri, düşünsel anlamda etkilerini ve kaynaklarını aydınlanma felsefesinde bulmaktadır.

Bu dönemde; “din ya da Tanrı merkezli” toplumsal yapının ve düzenlemelerin yerini bu süreçte “akıl merkezli” toplumsal düzenlemeler arayışı alır. Geniş ve genel anlamıyla aydınlanma, ortaçağda hüküm süren

“SANATTA KENDİNİZİ DEĞİL, KENDİNİZDEKİ SANATI SEVİN”*

Oyuncu sahne üzerinde yeniden görmeyi, duymayı, düşünmeyi öğrenmelidir. Görüyormuş ya da düşünüyormuş gibi değil, yaşayan gerçek

Ulaş Varol

1863

Moskova doğumlu olan ve Sovyet Devrimini yaşayan Rus tiyatro oyuncusu, yönetmeni ve kuramcısı Stanislavski Moskova Sanat Tiyatrosu'nun kurucularındandır. İlk başlarda sistemini oluştururken içsel olanı temel aldı; zamanla çeşitli bilim dallarındaki araştırmaları ile insanın fiziksel ve ruhsal süreçlerini bir bütün olarak ele aldı. Onun sisteminden önce dünyada oyunculuk eğitimi bale, eskrim, diksiyon gibi sadece fiziksel öğelerle yapılıyordu fakat iç eylem tekniği yoktu. Stanislavski'nin öğrencisi olan Sonia Moore'un "Stanislavski Sistemi - Oyunculuk Eğitimi için bir El Kitabı" kitabı da, bu sistemi yeni öğrenenlere iyi bir başlangıç yaptıracaktır.

STANISLAVSKİ SİSTEMİ

Yirminci yüzyıl tiyatrosunda çok önemli rolü olan Stanislavski Sistemi, yaratıcılığın yasalarını fiziksel ve psikolojik olarak araştıran kırk yıllık bir denemeler ve çalışmalar sonucu ortaya çıkmıştır. Stanislavski yaşamı süresince devamlı üretirken çalıştığı yasaları formüle etti ve sisteminin bilimsel, estetik ve ahlaki temelini oluşturdu. Sistemi daha sonra önemli oyuncular, yönetmenler, teorisyenler ve bilim insanları tarafından incelenip daha somut bir duruma getirildi.

Stanislavski, temel olarak oyuncunun sahnede yaşayan bir karakter yaratmasını sağlayacak bir teknik üzerinde çalışarak sistemini kurdu. Sıradan insanlar hakkında gerçekçi yapıtlar üreten Anton Çehov'dan etkilenen Stanislavski, kurduğu bu sistemle yapmacılığa, klişelere ve "genel"e karşı çıkarak "genel olan, sanatın düşmanıdır" der. Sanatçının ise "genel"den kaçması için kendisini yaratıcı bir duruma sokmayı öğrenmesi gereklidir, bu ise de insanın kendi yaratıcı güçlerini kullanmayı öğrenmesiyle olur. Bu noktadan hareketle de oyunculuğun tanrı ya da doğa vergisi değil, herkes tarafından öğrenilebilecek ve geliştirilebilecek bir insani yetenek olduğu görüşüne ulaşırız. Bu yüzden Stanislavski, yönetmeni çıldırtacak derecede zorlanan öğrencilere karşı bile

iyimserdir; çünkü ona göre, kendi kalıplaşmış görüşlerinden vazgeçebilen herkes, her zaman öğrenebilir ve kendini geliştirebilir.

Bir amaca sahip olmak en karmaşık (psikolojik) eylemle en basit (fiziksel) eylemi birbirine bağlar. İlk kez Stanislavski'nin keşfettiği bu bağ, oyuncunun çalışmasının nesnel doğasıdır. Zaten korku, sevinç, öfke ve diğer coşkuları yaşamak için sahneye kişisel bir neden olmaksızın çıkan bir oyuncu da bu coşkulara hükmedemez, çünkü coşkusuz tepkiler kontrol dışı mekanizmalara tabidir. İşte bu coşkuların kontrol edilemez bileşimi olan "bilinçaltı"; Stanislavski'nin büyük oyuncular gözlemleyip, bir oyuncunun sahne üstünde ıstırap çekmek için gerçek bir nedeni olmasa da, esinlendiği zaman gerçek coşkulara sahip olmaya başladığını fark etmesiyle kontrol dışı olmaktan çıkar ve "bilinçaltına bilinç yoluyla ulaşma" süreci başlar.

Kitapta da anlatıldığı gibi; Stanislavski Sisteminde, somut eylemin ortaya konulması, yani bilinçaltının harekete geçirilmesi bazı öğelere bağlıdır:

SİHIRLİ EĞER

"Eğer ben yerinde olsaydım ne yapardım?" sorusu (Stanislavski'nin adlandırdığı şekliyle "sihirli eğer" in kullanımı), oyuncu için problemler yaratır; bu problemleri çözmek için harcadığı çaba oyuncuyu doğal bir şekilde içsel ve fiziksel eylemlere götürür.

"Verili durumlar" ise oyunun konusunu, olayların geçtiği zamanı, mekanı ve dönemi, yaşam koşullarını, yönetmenin ve oyuncunun yorumunu, dekoru, ışık ve ses efektlerini, yani bir oyuncunun karakteri yaratırken karşılaştığı her şeyi içerir. Oyuncu oyunda içinde bulunduğu

koşullara tamamen hakim olmalıdır ki coşku ve içsel deneyimlerini seçebilsin.

Oyuncu çevresini çok iyi gözlemlemeli, düş kurabilmelidir ki zengin bir "imgelem" yaratabilsin ve metni yorumlarken arkasındaki anlamı yani alt-metni açığa çıkarınsınlar. Örneğin oyuncu, oyunda bulunmayan karakterin geçmişini kendisi tamamlamalıdır ki eylemleri doğal bir şekilde açığa çıksın. Stanislavski "Seyirci metni evinde de okuyabilir, ama tiyatroya alt-metni duymaya gelir" der.

Oyuncu sahne üzerinde yeniden görmeyi, duymayı, düşünmeyi öğrenmelidir. Görüyormuş ya da düşünüyormuş gibi değil, yaşayan gerçek bir insan gibi olmalıdır. Bunun için de oyuncu sahne üzerindeki bir cismi -örneğin bir sandalyeyi- gerçekten görmelidir. Stanislavski, bu konsantrasyonu sağlamak için de "dikkat çemberlerini" önerir. Sandalye örneğinde küçük dikkat çemberi sandalye, orta dikkat çemberi sandalye ve yanındaki masa, büyük dikkat çemberi ise sahnenin hepsi olabilir. Oyuncu küçük dikkat çemberinde konsantrasyon için o cisimle ilgili kendi kendine sorduğu soruları tüketince ilgisi dağılmaya başlar; bir sonraki dikkat çemberine geçer ve yeni sorular üretir.

Adaptasyon ise sahnede oyuncular arasındaki duygu-düşünce alışverişinin -kolektif oyunculuğu yaratır- en etkili aracıdır. Bir oyuncunun kendini diğerine göre ayarlaması için, o kişinin diğerinin varlığının ve kişiliğinin farkında olması gereklidir.

bir insan gibi olmalıdır.

Ayrıca Stanislavski, tiyatroyla ilgili psikoloji ve fizyoloji üzerindeki çalışmaları sonucu, geçmiş deneyimlerimizin depolandığı yer olan "coşku belleği"ni ortaya koymuştur. Coşku belleğindeki bu deneyimleri yeniden açığa çıkarmak için oyuncu mantıklı fiziksel eylemleri verili koşullarda ortaya çıkarmalıdır.

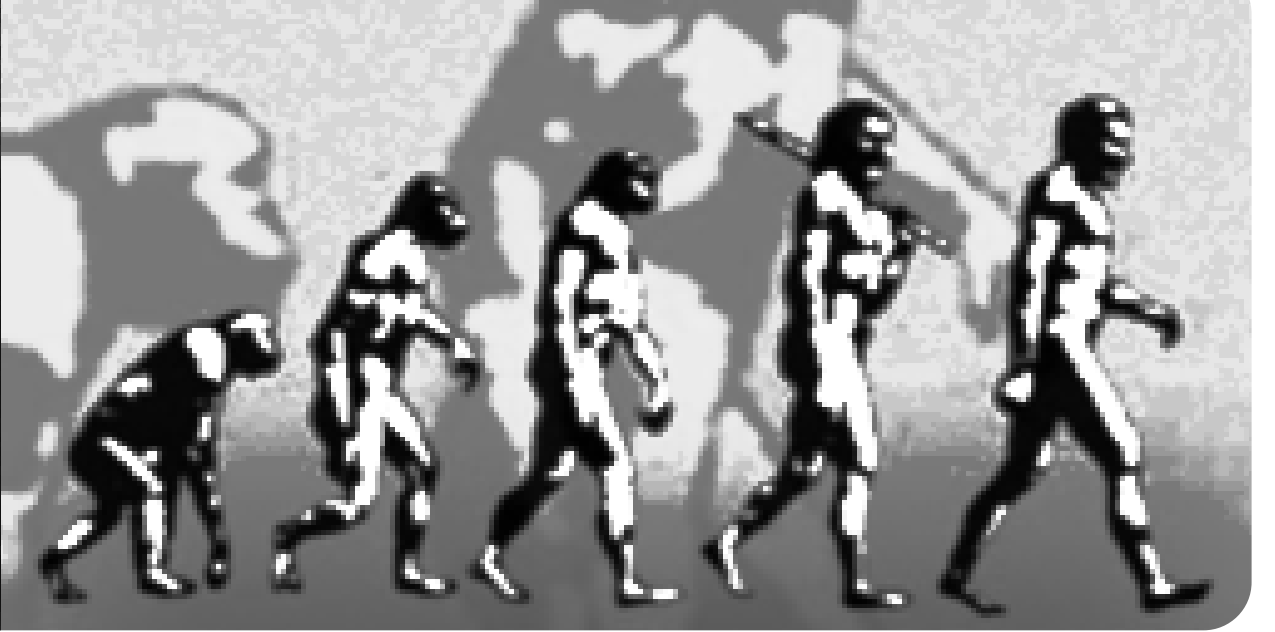
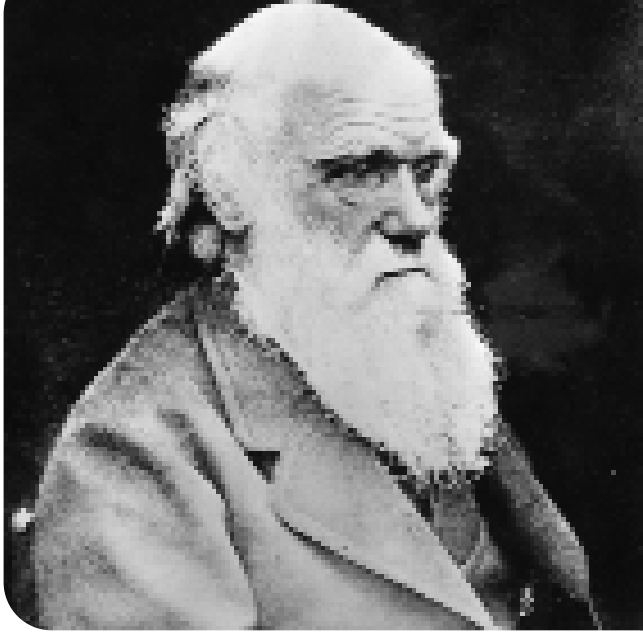
TIYATRO ETİĞİ

Stanislavski, ayrıca etiğin de tiyatronun başarısında çok önemli olduğuna işaret eder. Tiyatronun temeli kolektif çalışma olduğu için gruptakilerin bencilce değil, grubun yararına çalışması çok önemlidir. Bunun sağlanabilmesi için Stanislavski çok yetenekli oyuncuların bile grubun uyumlu havasına katkı yapamamasından dolayı çıkarılabileceğini söylemektedir.

Son olarak Stanislavski tiyatronun toluma karşı görevinin; bir eğlence olmasının yanı sıra, toplumun beğenisini geliştirmek ve kültürel seviyesini yükseltmek olduğu fikrindedir. Yarattığı sistemiyle, kavramlarıyla, tiyatroyu herkesin yapabileceğini göstermesiyle de bu bilinci gerçekleştirmiştir.

Stanislavski, temel olarak oyuncunun sahnede yaşayan bir karakter yaratmasını sağlayacak bir teknik üzerinde çalışarak sistemini kurdu. Sıradan insanlar hakkında gerçekçi yapıtlar üreten Anton Çehov'dan etkilendi.

Darwin Evrim Devrim

Charles Darwin'in "Evrin kuramı"nın temel taşlarını koyduğu Türlerin Kökeni kitabının yayınlanması üzerinden 150 yıl geçti. Ülkemizde hala "Evrin mi? Yaradılış mı?" tartışması sürse de, 2009 yılı, "Darwin yılı" adıyla çeşitli etkinliklerle kutlanıyor. TÜBİTAK'ın bile kendi içinde tartışmaya düştüğü bu "hassas" konuya biraz da biz değinelim istedik.

Seda Ademoğlu

"Darwinciliğin zayıflığını eleştirmek, onun eşsiz katkısını zayıflatmak değil, onu gerçek değişim anlayışıyla sentezlemektir."

Alan Woods, Ted Grant

İnsanlar eski Yunandan bu yana "evrim" üzerine düşünmüş, çeşitli zamanlarda farklı teoriler geliştirmişlerdir. Lamarc'la birlikte Avrupa'da 1700'lü yılların sonu ile 1800'lü yılların başlarında daha yoğun tartışmaya başlanmıştır. Dolayısıyla "evrim" düşüncesi Charles Darwin için yeni değildi. Darwin'in, doğal süreçlerin yaratıcıya başvurmaksızın açıklanabileceğini göstermiş ve bu anlamıyla doğaya olan bakış açımızı somut ve tarihsel bir sürece bağlamıştır.

Charles Darwin, 1859'da yayınladığı "Türlerin Kökeni" kitabında evrime ilişkin pek çok gözlemsel kanıt sunarak, evrim teorisinin bilimsel temellere oturmasını sağlamıştır. Darwin'in evrim teorisi birbirini tamamlayan iki bölümden oluşur. İlk bölümde "canlı dünyada değişik biçim ve türlerin ortak bir kökenden kaynaklanarak geldiği" savını doğrulayan gözlemsel kayıtlar vardır. İkinci bölümde ise "doğal seleksiyon" olarak bilinen canlılar arasında "yaşam savaşı" ve "en uyumlunun ayıklanmaktan kurtulması" anlamına gelen evrimin gerçekleşme mekanizmasını açıklar.

Evrin nedir?

Evrin bir popülasyonun gen havuzunda* zaman içinde oluşan değişim olarak tanımlanır. Buna iyi bir örnek açık ve koyu renkte olabilen İngiliz güvelerinin frekans oranlarının zaman içindeki değişimidir. Araştırmaya göre, 1848 yılına kadar koyu renk güvelerin, tüm popülasyonun yüzde 2'sinden azını oluşturduğu ancak koyu güvelerin oranının ilerleyen yıllarda arttığı ve 1898'e gelindiğinde endüstrileşmiş bölgelerdeki güvelerin yüzde 95'inin koyu tip güve olduğu tespit edilmiştir. Güve popülasyonu, çoğunluğu açık renkli gü-

velerden, çoğunluğu koyu renkli güvelere dönüşmüştü. Koyu renkli güvelerin frekanslarındaki değişim gen havuzundaki bir değişimin göstergesiydi ve bu değişim evrimdi.

Doğal seçimden ileri gelen, koyu tip oranındaki artış, İngiltere'nin endüstri devriminin gerçekleştiği dönemlere denk geliyordu ve fabrika bacalarından çıkan is güvelerin üstlerine kondukları ağaçların rengini koyulaştırmıştı. Kuşların, isli yüzey üzerindeki açık renkli güveleri daha iyi görüp yemeleri sonucu daha fazla koyu güve üreme çağına kadar hayatta kaldı ve üreyebildi. Bu doğal seçilime güzel bir örnektir.

Bu örnekte, güveler açık renkten griye, oradan koyu renge dönüşmediler, şöyle ki kuşlar tarafından avlanan açık renkli türler azaldı, siyah güveler yaşar kaldı. Populasyon evrilirken farklı genetik tiplerin oranları değişir popülasyondaki her bir organizma değişmez. Güve örneğindeki evrim, "mikro evrim"dir. Yeni bir türün oluşmasına neden olan daha büyük değişimler ise "makro evrim" olarak anılır.

Evrin ve devrim

Doğal seçim(seleksiyon) teorisi çevre ile uyumu iyi açıklamakla beraber yeni türlerin nasıl oluştuğuna ilişkin yeterli bir açıklama getirmeyen. Yeni bir türün oluşması demek olan "makro evrim", üst üste binen "mikro evrimler" in birikimi olarak açıklanabilir mi? Darwin evrimin işleyişini düzenli adımlarla çok yavaş yürüyen, tedrici bir süreç olarak ele aldı. Nesli tükenmiş yaşam formları ile yaşayan canlıları yavaş yavaş birbirine bağlayan sonsuz çeşitlilikte ara türler bulamayışımızın nedenini, jeolojik kayıtların eksik oluşuna, bilgi yetersizliğimize bağlıyordu.

Darwin'in evrim teorisinde sıçramalar, ani değişimler ve devrimci dönüşümler yoktur. Hâlbuki mevcut fosil kayıtları boşluklarla doludur, uzun vadeli eğilimleri göstermekle birlikte bütüne baktığımızda oldukça kesik kesiktirler.

Kesintili denge kuramı

Darwin kayıp olan ara kayıtların bulunmasıyla beraber dünyanın düzgün adımlarla ilerleyen sıçramasız evriminin ortaya çıkacağını düşünüyordu. Bu yaklaşıma karşı diyalektik materyalizmden etkilenen Niles Eldredge ve Stephen Jay Gould "kesintili denge" olarak adlandırılan bir evrim teorisi ortaya attılar. Teoriye göre fosil kayıtlardaki boşluklar evrimin uzun, sakin ve tedrici gelişme dönemleriyle kesilen, sıçramalar ve atlamalarla işlediğini yansıtıyordu. Gould yaşamın gelişim sürekliliği değil, kısa-ani, kitlesel tükeniş ve bunu takip eden çeşitlenme dönemleriyle kesiklikler gösterdiğine, jeolojik zaman dilimlerinin sınırları ile canlı evriminin dönüm noktalarının çakıştığına işaret eder. Evrim "nicel birikimlerin nitel dönüşümü" ile ; "devrimler ve dönüşümler" ile gerçekleşir.

"Kesintili denge kuramı" doğal seleksiyonla çelişki içinde olmadığı gibi Darwin'in evrim teorisini güçlendirir. Yeni türler, genetik bileşimin evrimleştirmesiyle, soy kütüklerinden dallara ayrılarak ortaya çıkarlar. Darwin'in açıkladığı gibi türler başka türlerden evriler gelmez. Örneğin; insanlar ve şempanzeler farklı türlerdir ve nesli tükenmiş bir ortak atadan farklı dallara ayrılarak evrimleşmişlerdir. Türlerin bu dönüşümü binlerce yılda gerçekleşir. Canlıların ömürlerine göre uzunca olan bu süre, jeolojik devirlerle karşılaştırıldığında oldukça kısadır. Türler

binlerce yılda oluşup, milyonlarca yıl hemen hemen değişmeksizin kalıyorsa, türlerin orta çıktığı zaman kesiti, toplam varoluş sürelerinin yüzde 1'lik kısmı kadardır.

Evrin doğrusal gelişim değildir!

Evrin ilerleme değildir. Popülasyonlar yalnızca yaşadıkları doğal ortama uyum sağlarlar. Bir dönem başarılı olan bir davranış ya da strateji başka bir dönemdeki somut ortamda başarısız olabilir. Canlılığın en basit organizmalardan, daha karmaşık yapıları canlılığı ortaya çıkaracak şekilde evrimleşmiş olması, evrimin ilerici ve doğrusal bir yönü olduğuna işaret eder. Ancak buradaki "ileri" kavramı üstünlük anlamı taşımadığı gibi, evrimin doğrusal bir yükselen çizgide gerçekleştiğini de ifade etmez. Evrimde kopuşlar, duraksamalar ve gerilemeler de vardır. Ve evrimde kusursuz bir türden veya üstün bir ırktan bahsedilemez, bütün gidişat somut ve tarihseldir, yani doğallığı içinde yaşadığı ortam canlılığı ve canlı da yaşadığı ortamı belirler. Kısacası evrim canlı ve yaşadığı ortamın diyalektiği üzerine kuruludur.

* **Gen:** Canlı türlerinin, nesiller boyunca değişmeden taşınabilen kalıtsal parçasıdır.

* **Gen havuzu:** Bir türde ya da popülasyonda bulunan genlerin bütünüdür.

Evrimde kusursuz bir türden veya üstün bir ırktan bahsedilemez, bütün gidişat somut ve tarihseldir, yani doğallığı içinde yaşadığı ortam canlılığı ve canlı da yaşadığı ortamı belirler.

"HALK İÇİN HACK"

ERKAN BATMAZ

dünyada bilgisayar teknolojisi akıl almaz bir hızda ilerliyor. İnsan bir an durup bu değişimi düşündüğü zaman hayretler içinde kalıyor. İlk bilgisayar temeli olarak "Abacus"ü ele alabiliriz. M.Ö 1000 yıllarında Çinliler tarafından kullanıldığı kabul edilir. Günümüzde hala ilkokul da basit işlemleri yapmak için kullanılmaktadır. Bununla beraber gelişmeler göz açıp kapayıncaya kadar büyük sıçrayışlar yapmıştır.

1947 yıllarında transistor kullanılmaya başlandı. 1960'lara geldiğinde entegre devreler oluşturuldu. Entegreler binlerce transistoru içerisinde bulunduran devre elemanı idi. Entegrelerin kullanılması bilgisayar boyutunun küçülmesine ve işlem hızının artmasına sebep oldu. 1970'lerden sonra bu entegre devreler birleştirilerek microchipler üretilmeye başlandı.

Bu süreçlerden hemen sonra, kişisel bilgisayarlar gündeme gelmeye başladı. 1981'de ilk kişisel bilgisayar üretildi. 4 yıl gibi kısa bir sürede 1 milyon kullanıcıya ulaştı. Her geçen gün bilgisayar kullanıcıların sayısı artıyordu. Bununla beraber yavaş yavaş kullanıcı çeşitliliği ortaya çıkıyordu.

'Hacker'lığın doğuşu

Bilgisayar teknolojisini iyi bilen, sistemin içine sızmaya çalışan insanlar kendilerini göstermeye başladı. Onlar, bir sistemin, elektronik bir cihazın legal veya illegal olarak içine girilmesi ve bu yolla içindeki bilgilerin kurcalanması, araklanması yahut düzeltilmesi işlemini yapan insanlardı. İşte biz bu kullanıcılara "Hacker" diyoruz.

Hacker, yetenekli ve zeki bir bilgisayar kurdudur. Gerçek yeteneği ise bilgisayar güvenliği ve mantıksal programlama üzerinedir.

Hackerların tarihine bakarsak, ilk olarak 70'li yılların başında ortaya çıkan telefon hackerları, ücretsiz görüşme yapabilmek için uluslararası telefon şebekelerine sızmayı başardı. Bunların en ünlüsü John Draper, Cap'n Crunch marka gevrekten çıkan bir oyuncağın sesi ile defalarca ücretsiz görüşme yapmayı başardı. Daha sonra "Captain Crunch" lakabıyla anılan

Draper, bu oyuncağın 2600 hertz'lik bir sinyal çıkardığını tespit etmişti. Bu değer, AT&T'nin uzak mesafe görüşme sistemine erişim için kullanılan tonun aynısıydı. Draper daha sonra "blue box" adlı bir cihaz geliştirerek, phreak'lerin bedava görüşme yapmasını sağladı.

İnternet hackerları

1980'lerde telefon hackerları yavaş yavaş bilgisayar alanına kaymaya başladı. Bu yıllarda ilk hacker grupları da kurulmaya başlandı.

1984'te 2600 adlı ünlü hacker dergisi düzenli olarak basılmaya başlandı. Bir yıl sonra online dergi Phrack çıktı.

1988'de Robert Morris internet ortamına kendi ürettiği solucan virüsünü yaydı. Birçok bilgisayara bulaştı ve kullanılmaz hale getirdi. Bu olay sayesinde belli bir kesim tarafından bilinen "hacker" terimi kitlelerin diline dolandı.

1989'da Batı Almanya'daki hackerlar ABD'deki kamu ve özel sektör sistemlerine sızarak, işletim sistemlerinin kaynak kodunu Sovyetlerin KGB'sine verdi. Bu tarihe ilk siber hackerlık vakası olarak geçti.

1990 yılında Paulsen, Los Angeles'ta, o andan itibaren kendilerini arayan 102. kişiye otomobil vermeyi vadeden bir yerel radyo istasyonunun telefon hatlarını kontrolü altına aldı. Başkalarının aramasına izin vermeden kendisini 102. arayan kişi olarak gösterdi.

2000'lerde, bugüne kadarki en büyük "Denial of Service" türü saldırılarından biri gerçekleşti. eBay, Yahoo ve Amazon gibi dev internet portallarını veri bombardımanına tutarak çökerten hackerlar büyük sermaye şirketlerini milyonlarca dolarlık zarara soktu.

Microsoft'un kurumsal sistemlerine giren hackerlar Windows ve Office'in son sürümlerinin kaynak koduna ulaştı. Bu olaydan 1 yıl sonra, Microsoft domain name sunucularının hedef alındığı yeni bir tür Denial of Service saldırısına maruz kaldı. Milyonlarca kullanıcı, saatlerce Microsoft'a bağlı kuruluşların sitesine giremedi. İki saat içinde tespit edilen saldırı, iki gün boyunca giderilemedi.

İyi bir hackersanız isminizi herkes bilir. Ama çok iyi bir hackersanız varlığınızdans kimsenin haberi olmaz.

Hackerlık kişiden kişiye göre değişen idealler doğrultusunda ve yaptıkları işler içinde de farklılıklar gösterir. Kimi hackerlar kendi çıkarları için hackerlar. Bazı hackerlarda kamulaştırma idealiyle sisteme karşı hackerlar. Biraz da sosyalist hackerlardan bahsedelim.

Türkiye'de "halk için hack" sloganıyla yola çıkan 'RedHack Team'(kızıl hacker takımı) 1997 'de devrimci dayanışma içerisinde zorluklarla kuruldu. RedHack birliği Türkiye 'deki ilk ve tek sosyalist hacker oluşumudur. Ezilen halkların dijital alandaki örgütlü sesi olarak birçok eyleme imza attı.

30 Mart 1 Mayıs, 6 Mayıs, 18 Mayıs 2 Temmuz, 12 Eylül, 19 Aralık vb. Devrimciler için anlam ifade eden günlerde egemenleri korkutan eylemlere imza attı.

Faşistlerin korkulu rüyası oldu, kırılmadık faşist site bırakmadı. Ana sayfalarına "Ateşi siz istediniz bizde ateş olup geldik" "kahrolsun faşizm yaşasın sosyalizm" notları yerleştirildi. Bu notlar faşistleri kurdurturken, ezilenlere moral aşıladı.

Polis'in gizli belgelerini yayınladı. Mobesse gibi karşı-devrim için kullanılan teknolojilerin en ince ayrıntısını bile deşifre etti.

Burjuva basındaki sansürü deleterek "kahrolsun faşizm" gibi sloganlarımızı haber yaptırdı. Hürriyet gibi sitelerde "İETT sitesine Kızıl hacker darbesi" "Polis sitesine Kızıl hack" "Polis sitesine 12 Eylül Hacki" gibi başlıklarla "iktidar namlunun ucundadır" sloganlarımızla haber oldu.

Devrimci dayanışmanın ürünü olarak hiç bir şekilde örgüt ayrımı yapmadı. Tüm devrimci, demokrat, sosyalist, komünist, vb muhalif örgütleri "illegali esas tutanlar" başta olmak üzere sahiplendi! Bi-reysel veya grupsal çıkarları ön

plana çıkarmayı bozgunculuk olarak belirledi.

19 Aralık katliamını her yıl aralıksız protesto etti. Ettiği protestoların şiddetinden egemenlerin iletişim sistemlerini kapattı ve kamuoyuna mal oldu. İçişleri Bakanlığından, Tubitak 'a kadar birçok sayfayı kirdi.

Hakkında yüzlerce soruşturma açıldı ve Tek kayıp vermedi. Egemenlere proletaryanın zekasını, devrimcilerin her alanda gösterdiği başarıyı bir defa daha gösterirken, ezilenlere moral aşıladı.

Bir yandan da hacklenen devrimci sayfaların iyileştirmesini yaptı. Güvenliği zayıf olan devrimci sistemlerin güvenliliği için her daim çabalyor.

Hala RedHack, egemenlere, devrimcilerin hiç bir ortamda nefes al-dırmayacağını bir kanıtı olarak, sınıflar var oldukça kendini varlığını devam ettirecektir.

Hackerlığın halk için yapısı yolunda ilerleyen, egemenlere karşı savaşan kızıl hacker grubunu biz sosyalistler selamlıyoruz.

"Biz zengin sınıf için bir felaketiz"

"Faşizme inat, yaşasın RedHack"

"Halk'tan yana, halk tarafından, halk için HACK, REDHACK"

HACKERLIĞIN KISA TARİHİ

1960: Hack'in Doğuşu

1970: Telefon Hackerları

1983: Çocuk Oyunları

1984: Hacker Dergileri

1986: Bilgisayar Kullan, Hapşap Gir

1988: Morris Virüsü

1989: Almanlar Ve KGB

1990: Sundevil Operasyonu

1993: Hack Etmek Varken Neden

Araba Çalayım...

1994: Yeni Hacker Oyuncakları

1995: Mitnick Olayı

1997: AOL' yi Hacklemek

1998: Truva Atı

1999: Yazılım Güvenliği

2000: Servis Dışı

2001: Microsoft

2002: Amerika'da Toplu Hack

Faşist Saldırıların Karakteri

Belirli dönemlerde yoğunlaşan ve devrimci öğrencilere yapılan faşist saldırıların ilk amacı, tarihsel önemi olan üniversitelerin içlerini boşaltmak için uygun zemini oluşturmaktır.

Teknoparklarla, Ar-Ge'lerle sermayenin hizmetine sunulan, düzenin "yeni üretim"inin saç ayaklarından biri haline getirilmeye çalışılan üniversitelerin apolitize olmasını sağlayarak, bu dönüşümü kolaylaştırmaya çalışıyorlar.

Her ilde üniversite açtığını söyleyerek göz boyayan AKP, diğer taraftan bunları kütüphaneden, laboratuvarından, kampüs hayatından yoksun; sadece öğrencilerin yurt ücretleriyle, harç paralarıyla sömürüldüğü lise binalarından farksız; işlevsiz yapılar haline getirirken, belli başlı, "donanımlı" üniversiteleri de sermayenin eline terk ederek bunları özelleştirmenin çeşitli yollarını arıyor.

Bunu gerçekleştirmenin ilk aşaması, toplumsal muhalefetin sesini kesmek, bunun üniversitelerdeki ayağı olan devrimci öğrencilerin çalışmasını engellemektir.

1980 öncesinde yükselen işçi hareke-

tini engellemek için, komando kamplarında devlet eliyle yetiştirilen "faşist hareketler", bugün hala, aynı işlevini yerine getirmeyi, kendi örgütsel "bağlayıcı maddesi" olan "şiddet"i kullanarak ve topluma korku yayarak sağlamaya çalışıyor.

Ellerinde satırlarla, bıçaklarla üniversitelerde solcu avına çıkan bu zihniyet, varlığını sürdürebilmek, kitesini birarada tutabilmek, motive olabilmek için ırkçı söylemleri kendilerine dayanak noktası oluşturup, aslında neye hizmet ettiğinin farkında olmadan kanlı eylemlerini şuarsuzca gerçekleştiriyorlar.

Bu saldırıların 1 Mayıs ve YÖK eylemleri gibi milat kabul edilen zamanlardan önce yoğunlaşması, aslında bu hareketlerin ne tür bir karakter taşıdığını daha açık gösteriyor. Üniversitelerdeki anti-demokratik havayı daha da belirginleştirmek, eleştiren, karşı duran ve örgütlü faaliyet yürüten öğrencilere yönelik baskıyı artırıp, az da olsa kazanım sayılabilecek hakların kullanılmasına kadar varan bir atmosferin oluşmasıyla sonuçlanan bu olaylar, aslında onların tam da istediği gibi so-

nuçlanıyor.

Üniversitelerde 1 Mayıs ertesinde, devlet terörünü açıkça teşhir eden fotoğraf sergilerine ve duvar gazetelerine yapılan saldırılar, faşistlerin güçlerini kimlerden aldıklarını, kimlerden beslendiklerini, yani tasmalarının kimlerin elinde olduğunu açıkça gösteriyor. Ancak bu keskin çizgiler medya tarafından salt sağcı- solcu çatışması olarak gösterilerek kasten belirsizleştiriliyor.

Üniversitelerdeki faşist saldırılar bir anlamıyla da toplumsal uyanışa bir mesajdır, Üniversitelerde daha ucuz ve sağlıklı yemek için yemekhane boykotu yapan, parasız ve insanca ulaşım, parasız ve halk için eğitim isteyen öğrencilere yapılan saldırılar, 1 Mayıs'taki devlet terörünün, grevdeki işçilere uygulanan baskının, tersanelerdeki işçilere reva görülen insanlık dışı koşulların demosudur.

YÖK, polis ve medya üçlüsünün kalkınmasıyla üniversitelere giren sermaye, halk için bilim ve teknik üretmesi gereken yerleri kendi çarkına dahil ederken, bize düşen daha fazla isyan, daha fazla direniş!

"Üniversitelerdeki faşist saldırılar bir anlamıyla da toplumsal uyanışa bir mesajdır, Üniversitelerde daha ucuz ve sağlıklı yemek için yemekhane boykotu yapan, parasız insanca ulaşım, parasız ve halk için eğitim isteyen öğrencilere yapılan saldırılar, 2008 1 Mayıs'ındaki devlet terörünün, grevdeki işçilere uygulanan baskının, tersanelerdeki işçilere reva görülen insanlık dışı koşulların demosudur."

Çürümüş eğitim sisteminin çürümüş alternatifi:

AÇIK ÖĞRETİM

SONER ÇITANAK - MUSTAFA ŞENGEZER

Açık öğretim nedir?

Amacı nedir?: Açıköğretim; işletme, iktisat, maliye, kamu yönetimi, bankacılık, sigortacılık, ilahiyat, halkla ilişkiler, dış ticaret vb. bölümlerden oluşan, sermayenin kendi istediği şekilde kalifiye eleman yetiştirmek amacıyla kurmuş olduğu bir öğretim sistemidir. Veya örgün öğretim için yeterli puanı alamayan öğrencileri aile dırından kurtaran çok amaçlı bir sistem de diyebiliriz.

Neden AÖF'liyiz: Zaten seçme şansımızın ve zamanımızın sınırlı olduğu, her yerinden çatlak, bir sınav sistemi ile başımızın dertte olması yetmiyormuş gibi bir de açık öğretim önümüze zorunlu bir seçenek olarak çıkıyor. 4 yıl açıktan okuyarak örgün eğitim diploması ile adeta ağzına emzik verilerek susturulan bebekler yerine konuluyoruz. Açık öğretimin amacında belirttiğimiz bölümlerde okumakta olan bizler sistemin

kendilerini yönlendirdiği gibi hareket etmek zorunda kalıyoruz. ÖSS döneminde fazlasıyla yaşadığımız aile baskısından kurtulmak için açık öğretimi tercih etmek zorunda bırakılıyor ve başlayınca aslında hiçbir şeyin bahsettikleri kadar kolay olmadığını aslında hiçbir yönüyle öğrenci yerine konulmadığımızı açık bir şekilde görüyoruz.

Karşılaştığımız sorunlar:

Eğitimimizi, bilimsel bir yöntemle ve insanlık adına faydalı olabilecek tarzda değil de; kalifiye eleman yetiştirmek, sermayeye, sisteme ve devletin kendi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik alıyoruz. Her sene yedi dersten sorumlu olduğumuz açık öğretimde, sadece yarım dönem okuyoruz ve üç dersten, haftada 2 şer saatten 6 saat ders görmekteyiz. Alamadığımız diğer 4 dersin bilimsel ve teknik eğitim programlarını almadan kendi çabamızla çalışarak sı-

navlara girmektediriz. Bu iki saatlik derslere bile girmek için saatlerce okulun kapısının önünde bekliyor ve sınıflarda çok kalabalık bir şekilde dersi algılamaya çalışıyoruz. Hiçbir burstan yararlanamıyor, yurtlarda kalamıyor, kredi alamıyor, yemekhaneden faydalanamıyor ve okuldaki öğrenci hastanelerine hiçbir şekilde alınmıyoruz. Bütün bu olanaklardan faydalanmamamıza rağmen örgün öğrenciler gibi harç parası ödüyüyoruz. Maalesef bunu karşılamak için de çalışmak zorunda kalıyoruz. Biz sadece eşitlik istiyoruz. Açık öğretililer olarak madem her sene yüklü miktarlarda harç parası ödüyüyoruz madem bizim de diplomalarımız örgün öğrencilerin diplomaları gibi geçerlilik kazanıyor biz de öğretim, burs, kredi, sağlık hizmetleri, yemekhaneler, yurtlar vb. gibi imkânlardan faydalanmak istiyor ve her alanda körelmiş bu sisteme hiçbir zaman boyun eğmeyeceğimizi belirtiyoruz...

arka kapaktan devam...

Başka Semtin Sinemacıları

“Bütünüyle gişeyi hedefleyerek yapılan filmlerle, kendi içine kapalı filmler yapan eğilimin dışında üçüncü bir çizginin kendini göstermeye başladığını düşünüyoruz. İzleyiciyle ilişki kurmaktan kaçmayan, can alıcı ‘gerçek insan’ hikayeleri anlatan filmler. Biz böyle bir sinemanın arayışı içindeyiz.”

Filmin Gazi Mahallesinde geçmesinin özel bir nedeni var mı? Çekim süreci mahalledekilerle, özellikle de gençlerle ilişkiniz nasıldı?

Gazi Mahallesi seçimimizin özel nedenleri tabii ki vardı. Öncelikle bizim hikayemizin yaşam bulduğu sınıfsal zemini ve etnik dinsel farklılıkları bütün zenginliğiyle barındıran bir bölge olduğu için. Gazi Mahallesi tarihiyle ve yarattığı mücadele geleneğiyle diğer yerlerden farklı bir özelliği var. Ama bizim filmimizde konu edindiğimiz sosyal çatışmalar ve “kaybediş”ten orası da fazlasıyla nasibini almıştır maalesef.

Mahalleyle ilişkimiz “Gazi Olayları”na kadar gidiyor. O dönemde Çağdaş Sanat Atölyesi olarak olaylara ilişkin bir belgesel film yapmıştık. O dönemde kurduğumuz dostluklarımız bugüne kadar geldi. Ayrıca ben iki sene kadar, bir dizi filmin ana mekânı olarak, o bölgede çekim yapmıştım. Kısacası, mahalle insanının aydın görüşlü yapısını ve özel bir dayanışma kültürü taşıdığını biliyorduk. Filmimizin çekim sürecinde hep bizim yanımızda oldular, sağ olsunlar...

“Türkiye kuralızsızlıklar ülkesi, pek çok yerde orman kanunları devreye giriyor; o nedenle örgütlenmek ve yan yana gelişleri çoğaltmak gerekiyor.”

Özel bir soru olarak “Neden sinema yapıyorsunuz?” diye sorsak...

Sinema benim kendimi anlatma biçimim. “Kah çıkarım gökyüzüne seyreylerim alevi, kah inerim yeryüzüne seyreyler alevi beni” benim sinema yapma duygum işte biraz böyle bir şey... Hepimiz bir aydınlığın peşindeyiz; bu yolculukta olanlar birbirinin yolunu açar; bazen farkında olarak, bazen bilmeden... Ben, şiirin ve güzellikle ilgili olan her türlü yaratıcı çalışmanın, biz insanları, daha fazla dünyaya yakışan varlıklar haline getirdiğine inanıyorum. Bilgi bizi özgürleştiriyorsa, onu kullanacak “barbar” cesaretini, yıkıcı ve yaratıcı olan ataklığı da sanat veriyor. Bu en eski şaman törenlerinde, dans edenlerin bilinmeyene meydan okurken mırıldandıkları duaların gücüdür, mitolojiden Promete’yi dinleyerek büyüyen çocukları geleceğin kahramanları yapan hikayelerin gücüdür, barikatın arkasında bekleyen direnişçilerin hep birlikte söyledikleri şarkıların gücüdür, ilk defa aşık olan birine dünyayı değiştirme inancı veren sevgiliye okunan şiirlerin gücüdür...

Sizce Türkiye Sineması bugün için hangi aşamada ve sizin gelecek beklentileriniz nelerdir?

Türkiye’de sinema çok verimli bir dönem geçiyor. Farklı türlerde ve çeşitlilikte filmler üretiliyor. Üretilen film sayısı artıyor. Aynı oranda yapılan filmlerin niteliğinin de yükselmesini umut ediyorum. Birdenbire çok para da kazanılan bir sektör haline dönüşmüş olması, buraya akan sermaye ve sermaye güçlerinin pervasız davranışlarını da beraberinde getiriyor. Film yapmak zaten pahalı ve çok zahmetli bir iş olarak dururken, bir de filmin yapımından sonra, filmi göstermek istediğinizde çok güçlü bir dağıtım tekeliyle mücadele etmek zorunda kalabiliyorsunuz. Filmimizi oynatacak sinema bulamayabiliyorsunuz. Türkiye kuralızsızlıklar ülkesi, pek çok yerde orman kanunları devreye giriyor; o nedenle örgütlenmek ve yan yana gelişleri çoğaltmak gerekiyor. Biz film yapmıyoruz “sinema” yapıyoruz diyerek tanımlıyoruz kendimizi. Bütünüyle gişeyi hedefleyerek yapılan filmlerle, kendi içine kapalı filmler yapan eğilimin dışında üçüncü bir çizginin kendini göstermeye başladığını düşünüyoruz. İzleyiciyle ilişki kurmaktan kaçmayan, can alıcı “gerçek insan” hikayeleri anlatan filmler... Biz böyle bir sinemanın arayışı içindeyiz. Göçüp giden bir arkadaşımızın (Kazım Koyuncu) söylediği Lazca şarkının ismi gibi “Vamışkunan/ Bilmiyoruz!” Evet, bütün ezberlerin, kalıpların ve iktidara dönüşmüş bilginin karşısında bağırarak diyoruz ki “Bilmiyoruz!” Yeni öğreneceklerimiz ve keşfedeceklerimiz var, yeni sözlerimiz var...

“Büyük bir kaybedişin” içinden insan manzaraları

Başka Semtin Çocukları

Başka Semtin Çocukları vizyona girmeden önce Gazi Mahallesi'nde çekilen bir film olarak kendinden söz ettirmişti. Film kimi beklentilerin aksine eylem ve özgürlük temasından çok kaybediş, öfke ve inanç yitimi temalarına ağırlık veriyor. Yönetmen Aydın Bulut'la filmi üzerine bir söyleşi yaptık, sinemaya ve topluma bakışı üzerine konuştuk.

Özgürlükçü Gençlik: “Başka Semtin Çocukları” başlığı kimleri kapsıyor? Kimlerdir “Başka Semtin Çocukları”?

Aydın Bulut: “Başka Semtin Çocukları” adlı filmimiz kenar mahalle gençlerinin hikâyesini anlatıyor. Yoksul sokaklarda büyümek zorunda kalmış, huzursuz, yaşadığı hayattan hoşnutsuz gençlerin hikâyesini... Biz bu gençleri hem içinde yer aldıkları sosyal gerçekliği resmederek hem de kişisel hayalleri, aşkları ve umutları özelden bakarak anlatmaya çalıştık. Gençlik dediğimizde genel bir tanımlama yapıyoruz; heterojen yapısı, yani kendi içindeki farklı düzeyler, bu genellemeler içinde kaybolabiliyor. Özellikle “varoş gençliği” tanımı açıklayıcı olmaktan çok uzak. O nedenle hangi gençleri ele almaya çalıştığımızı biraz daha netleştirmeye çalışayım. Yaşadığı şartlar itibarıyla erken yaşlarda çalışmak zorunda kalmış, eğitimini en geç lise seviyesine kadar yürütebilmiş, düzene henüz tam manasıyla eklenmemiş, biraz kopuk, kafası karışık, gelecekle ilgili planlar yapmaya çalışan gençler.

Gelecekle ilgili planları mutlaka bir yolunu bulup, yaşadığı yerden çıkmak ve kurtulmakla ilgili... Bir taraftan şehrin ona vaat ettiği zenginlikler, diğer taraftan bu zenginliğe ulaşamamanın yarattığı gerilim var. Gelecek hayalinde özgür, eşitlikçi ve paylaşımcı yeni bir dünyayı taşıyan gençlerden söz etmiyorum burada. Bu gençler, mücadele alanlarında her zaman var oldular, olacaklar da! Fakat bu gün sayıları azaldı ya da kuytuluklarda bekliyorlar. Biz de çoğunluğu oluşturan öteki gençlerin ortalama profiline bakmaya çalıştık. Bu gençler, yaşadıkları mahallelerde mutlaka belli politik temaslara giriyor ama doğrudan politik bir bilinçle hareket etmiyor ve örgütlenmelerden uzak duruyorlar. Diğer taraftan var olabilmek için belli kimliklere de ihtiyaç duyuyorlar. Etnik ve dinsel nitelikli kimlikler, yani Kürtlük, Türklük, Alevilik, Sünnilik... Ya da takım taraftarlığı, hemşericilik en sonunda çeteleşme yoluyla edinilen kimlikler bunlar. Bu kimliklerin hepsi bu gençlere karşılarında duran ve onları ezmeye çalışan şu acımasız dünyaya meydan okumanın gücünü

veriyor, sosyal bir sığınma ve karşı koyma alanı yaratıyor. Dünyayı değiştirmek için politik bir eyleme girişmiyorsun ama sonuna kadar ona “isyan” ediyorsun. Düşman olarak karşına alman gereken, senin yoksulluğunun esas nedeni olan güçlerle hesaplaşmıyorsun ama şiddetli bir nefret kültürüyle önüne çıkartılan ve sana düşman olduğu söylenen “ötekiler” e küfür edip duruyorsun. Senin bu zavallı halinin sebebinin “onlar” olduğunu zannediyorsun. İşte içler acısı olan durum budur. Kişisel hırsları içinde kıvranıp duran, dışlandıkları şehre kendilerini kabul ettirmeye çalışan, onlara özendirilen hayatlara ulaşmanın hayallerini kuran, çok düşük ücretlerle çalışan ya da işsiz olan, pek çok açmazla sıkışmış, gayri meşru yollardan para kazanmanın ahlaksız karanlık yollarına da sapsmaya müsait gençler bu gençler. Kendilerini ifade edemeyen, aşklarını, tutkularını özgürce yaşayamayan, çok haklı olan öfkelelerini şiddetle gösteren gençler... Şiddet bazen kendini ifade edebilmenin yegane biçimi oluyor.

“Dünyayı değiştirmek için politik bir eyleme girişmiyorsun ama sonuna kadar ona ‘isyan’ ediyorsun. Düşman olarak karşına alman gereken, senin yoksulluğunun esas nedeni olan güçlerle hesaplaşmıyorsun ama şiddetli bir nefret kültürüyle önüne çıkartılan ve sana düşman olduğu söylenen ‘ötekiler’e küfür edip duruyorsun. Senin bu zavallı halinin sebebinin ‘onlar’ olduğunu zannediyorsun.”

Filmin konusu nedir? Nelerden bahsediyorsunuz filmde?

Filmimiz aslında tam anlamıyla bir kaybedenler hikâyesi. Hikâyenin içinde birbirinden farklı yaşta ve cinsiyette on üç karakter var. Hepsini ortaklaştıran şey hayatta olmak istedikleri şeye ulaşamamış olmaları. Derin hayal kırıklıkları yaşayanlar, inançlarını, aşklarını, ruhlarını kaybetmiş olanlar... “Başka bir dünya mümkün” diye hayal kurular da çok fazla yaşayamıyor bu hikâyede. Biz burada aslında “büyük bir kaybedişin”

içinden insan manzaraları çizmeye çalışıyoruz. Bu büyük kaybediş, toplumsal olarak hep birlikte yaşadığımız çürüme ve değer yitiminin hem nedeni hem de sonucu aslında. Sadece hikâyenin anlatıldığı yere özgü bir durum değil. Bu kahredici gerçeğe karşı en fazla öfke duyanlar da onu değiştirmeye çalışmış ama başaramamış olanlar. Filmimizin içinde bu öfke var. Nazım Hikmet’in, dünyanın en tuhaf mahlukundaki “Akrep gibisin kardeşim”ine benzetebilirsiniz...